

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

כפני כבוד השופטת סיגלית מצא

התובעת:

עיריית חיפה

על-ידי ב"כ עו"ד טל שחר בלוך ואח'

נגד

הנתבעים:

1. צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ,

ח.פ. 513691139

2. משה ברוסה, ת.ז. 57472110

על-ידי ב"כ עו"ד אופיר רשף ואח'

פסק דין

1. השאלה העומדת לדיון בתיק זה היא האם יש להורות על הרמת מסך התאגדותה של חברת "צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) בע"מ", ולחייב את בעל החברה, מר משה ברוסה, בחוב הארנונה שנצבר בגין שני נכסים לתקופה 1.12.2006 - 24.11.2015.

רקע ועובדות רלוונטיות

2. התביעה הוגשה בגין חובות ארנונה שנצברו על שם הנתבעת 1, חברת "צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) בע"מ" (להלן: "החברה") ועל שם מנהלה, הנתבע 2, מר משה ברוסה (להלן: "הנתבע"), בסך כולל של 768,528 ₪ (למועד 12/2015), בגין אחזקת שני נכסים הצמודים זה לזה,

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

ומצויים ברח' האצטדיון 25, חיפה (קריית חיים). הנכסים מזוהים בפנקסי העירייה במספר 2009930 (להלן: "הנכס הראשון"); ובמספר 2004339 (להלן: "הנכס השני") (מספר משלם: 513691139).

3. החוב כפי שהובא בכתב התביעה, הצטבר עקב החזקת הנתבעים בנכסים, במועדי ההחזקה שיפורטו להלן:

הנכס הראשון

(א) החברה נרשמה כמחזיקה בנכס מיום 1.12.2006 ועד ליום 1.5.2012. חוב הארנונה שהצטבר בגין תקופת חזקה זו עומד על 218,629 ₪ (ערך 24.11.2015).

(ב) הנתבע נרשם כמחזיק הנכס הראשון מיום 1.7.2012 ועד ליום 1.1.2014. בפרק זמן זה נצבר חוב ארנונה בסך של 10,348 ₪ (ערך 24.11.2015).

הנכס השני

(ג) החברה נרשמה כמחזיקה בנכס השני מיום 1.12.2006 ועד ליום 1.5.2012. בפרק זמן זה נצבר חוב ארנונה בסך 535,630 ₪ (ערך 24.11.2015).

4. הנתבע הינו הבעלים של הנכס הראשון והוא עושה בו שימוש עד היום לשם הפעלת נגריה. הנתבע הוא אף הבעלים והמנהל של החברה, אשר נוסדה ביום 25.2.2005 (כעולה מתעודת רישום החברה כפי שמופיעה ברשם החברות אשר צורפה כנספח ו' לתצהיר מר רועי גנון נציג התובעת וסומנה ת/1).

5. בעבר, הועסק הנתבע כמנהל עבודה בחנות למכירת כלי בית וחומרי בניין שבבעלות חברה בשם "צור מיגון", ח.פ. 512884222, (להלן: "חברת צור מיגון") אשר הייתה בבעלות מר שמאי פדצור, ופעלה בנכס השני. חברת "צור מיגון" פעלה עד ליום 15.10.2005, וככל הנראה הפסיקה את פעילותה בשל קשיים כלכליים (ראו פירוט במכתבו של הנתבע לעירייה, נספח ג' לתצהיר מר רועי גנון, ת/1).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

6. לאחר שחברת "צור מיגון" חדלה מפעילותה, הקים הנתבע את החברה, אשר המשיכה את פעילותה של חברת "צור מיגון". לשם כך שכר הנתבע את הנכס השני, תוך ייעודו למחסן ואולם תצוגה של הכלים הסניטריים (הסכם השכירות שנחתם בין הנתבע למר שבתאי רחמים והגב' שבתאי חוה מיום 26.10.2006 צורף כנספח ג' לת/1). אין חולק כי אולם התצוגה והחנות הופעלו על ידי החברה בשני הנכסים, בתקופה שבין 1.12.2006 ועד 1.7.2012, עת נמכרה החברה, כפי שיפורט להלן.

7. החל משנת 2007 נקטה עיריית חיפה (להלן: "העירייה") בהליכי גביה בכל הנוגע לחוב הארנונה הרובץ על שני הנכסים (חלק מהמסמכים צורפו כנספח י' לתצהירו של מר רועי גנון, ת/1). להלן ההודעות המתייחסות לנכס הראשון:

א. ביום 14.5.2008 נמסרה הודעת דרישה לפני נקיטת הליכים בהתאם לסעיף 4 לפקודת המיסים (גביה) (להלן: "הודעת דרישה") על סך 99,158 ₪ לתקופה עד יום 31.12.2008. הדרישה מופנית לחברת צור מיגון.

ב. ביום 18.7.2011 נמסרה הודעת דרישה על סך 143,241 ₪ לתקופה עד יום 1.7.2011. הדרישה מופנית לחברה.

ג. ביום 16.8.2011 נשלחה לחברה הודעת דרישה שניה על סך 144,829 ₪.

8. וההודעות המתייחסות לנכס השני:

א. ביום 28.11.2007 נמסרה הודעת דרישה בגין חוב על סך 73,366 ₪ ליום 31.11.2007. הדרישה מופנית לחברת צור מיגון.

ב. ביום 14.5.2008 נמסרה הודעת דרישה בגין חוב על סך 129,777 ₪ לתקופה עד יום 31.12.2008. הדרישה מופנית לחברת צור מיגון.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

ג. ביום 11.10.2009 נמסרה הודעת דרישה על סך 118,804 ₪ לתקופה עד יום 31.12.2008. הדרישה מופנית לחברת צור מיגון.

ד. ביום 18.10.2009 נמסרה הודעת דרישה על סך 214,071 ₪ לתקופה עד יום 31.12.2009. הדרישה מופנית לחברת צור מיגון.

ה. ביום 10.12.2009 נמסרה הודעת דרישה על סך 121,962 ₪ לתקופה עד יום 31.12.2008. הדרישה מופנית לחברת צור מיגון.

ו. ביום 18.7.2011 נמסרה הודעת דרישה על סך 357,555 ₪. ההודעה מתייחסת לנכס השני. הדרישה מופנית לחברה.

ז. ביום 16.8.2011 נמסרה הודעת דרישה שניה ביחס לנכסי השני על סך 361,809 ₪.

כמו כן ננקטו, ככל הנראה, הליכי הוצאה לפועל, לרבות עיקולים, כנגד הנתבע, ככל הנראה בגין הנכס הראשון (הודעה על עיקול רכב מיום 8.10.2013 וכן ניסיון לבצע עיקול ברישום מיום 12.11.2013 צורפו במסגרת נספח י' לתצהיר מר גנון). לא הובהר האם נגבו כספים ומה שיעורם במסגרת הליכים אלה.

9. החל משנת 2007 פנה הנתבע לעירייה בניסיון להסדיר את חובו, ללא הועיל (לעניין זה ראו מכתב הנתבע לעירייה בכתב יד, נספח ג' לתצהיר ת/1, שם ציין כי הגיש הצעת פשרה בשנת 2007 אולם זו נדחתה). במכתב מיום 24.3.2008 (המכתב סומן נ/1) הודיעה העירייה לנתבע כי הצעת הפשרה שהגיש ועומדת על סך 30,000 ₪ לסגירת החובות עד סוף שנת 2007 נדחית שכן מדובר בהצעה נמוכה מאד. יצוין כי התשובה מתייחסת לשני הנכסים (204339 ו-2009930). ביום 10.3.2010 פנה הנתבע למנהל אגף הגבייה בעירייה. בפנייתו ציין כי שילם סכום של 20,000 ₪ על חשבון חוב הארנונה וכי העירייה התחייבה לחזור אליו בתשובה בקשר לאפשרות למתן הנחה לאחר שיבוצע התשלום, אולם לא התקבלה כל תשובה (נספח 18 לתצהיר הנתבע). מהקבלה שצורפה לפנייה עולה כי התשלום נזקף על שם חברת צור מיגון (מספר משלם 4,222, נספח 21 לתצהיר הנתבע, נ/3).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

10. חיובי הארנונה לגבי הנכסים הוסבו על ידי עיריית חיפה על שם החברה בחודש ינואר 2011, רטרואקטיבית החל מחודש דצמבר 2006 (מכתב העירייה לחברה מיום 20.1.2011 צורף כנספח ד' ת/1). במכתב מיום 20.1.2011 נדרשה החברה לשלם סכום של 290,873 ₪ נכון ליום 28.2.2011. המכתב מתייחס לנכס השני בלבד.

11. הסבת שם המחזיק ברישומי העירייה התבססה על דו"ח חוקר מיום 20.12.2009, אשר נערך על ידי חברת "כוכב הצפון" לבקשת העירייה (להלן: "דו"ח החוקר"). כאמור בדו"ח, זה הוזמן לאור פניות הנתבע לעירייה בהצעות פשרה. בדו"ח מצוין כי חברת צור מיגון אינה פעילה עוד וכי בנכס מחזיקה חברה אחרת – היא החברה.

12. אציין כי במסגרת דו"ח החוקר צוינו הכנסותיו האישיות של הנתבע (נוכח טענתו במכתבו לעירייה כי מצבו הכלכלי בכי רע) ובכלל זה הכנסתו החודשית, אשר עמדה על סך 6,000 ₪; קצבת הנכות של אשתו בסך של 5,000 ₪, והכנסות משכר דירה בסך של כ- 6,000 ₪. סך הכנסותיו של הנתבע, על פי דו"ח החוקר, עמדו על 16,812 ₪ (צורף כנספח 10 לתצהיר הנתבע, נ/3).

13. לאחר דברים אלה פנה הנתבע שוב לעירייה, במכתב אשר נכתב בכתב ידו ואינו נושא תאריך (צורף כנספח ג' לתצהיר ת/1). במכתב זה, פרט הנתבע כי החברה מחזיקה בשני הנכסים (2009930 ו-2004339) מיום 1.8.2006. עוד ציין הנתבע כי עקב מחלת אשתו, וקשיים כלכליים אליהם נקלעה החברה, אינו יכול לעמוד בתשלומים הנדרשים. בנוסף, צוין במכתב כי על אף שהעירייה שינתה את שם המחזיק ועדכנה את חיובי הארנונה רטרואקטיבית בשנת 2011, לא עדכנה העירייה את התשלומים אשר שילמה החברה עד לאותו המועד ונזקפו ככל הנראה לזכות חברת צור מיגון, על כן, יש להפחית מסכום החוב כספים אשר נגבו על ידי רשויות האכיפה באמצעות עיקול חשבונות הבנק. הנתבע הציע, כפשרה, לשלם לעיריית 60,000 ₪, בנוסף לסכומים שנגבו על-ידי רשויות האכיפה והסכומים ששילמה החברה במהלך השנים.

14. בספטמבר 2011 פנתה החברה שוב, באמצעות הנתבע, לעיריית חיפה, בבקשה להפחתת חוב הארנונה וביטול הקנסות אשר הושתו עליה (נספח 22 לתצהיר הנתבע, נ/3). במכתב זה פרט הנתבע את כלל התשלומים אשר העביר על חשבון חוב הארנונה של החברה. הנתבע ציין כי תשלומים אלו אשר ביצע בגין חוב הארנונה יוחסו בטעות לכיסוי חובותיה של החברה הקודמת

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

(חברת צור מיגון, ח.פ. 512884222) אשר פעלה במקום קודם לחברה. אציין כעת כי במכתב לא צוינו הסכומים אשר שולמו על ידי הנתבע לכיסוי חוב הארנונה, ויוחסו בטעות לכיסוי חובות חברת צור מיגון. עוד נכתב כי הועברו סכומים נוספים, בין אם לצורך שחרור עיקולים אשר הוטלו על חשבון החברה, וכן תשלומים דחויים אשר הועברו על-ידי הנתבע בסך של 74,496 ₪. במסגרת מכתבו, שב הנתבע והציע לעירייה לשלם סך של 60,000 ₪ לכיסוי מלוא חובות הארנונה (בפריסה ל-36 תשלומים שווים). גם הצעת פשרה זו נדחתה על ידי העירייה.

15. פעילותה של החברה לא צלחה, וסופם של דברים כי החברה חדלה מלפעול. הנתבע מכר את הציוד והסחורה אשר היו בבעלות החברה לידי מר יצחק (צחי) מזרחי (להלן: "הקונה"), על פי הסכם מכר מיום 18.7.2012 (נספח 3 לתצהיר הנתבע, נ/3) (להלן: "הסכם המכר"). במסגרת הסכם המכר, רכש הקונה את המלאי העסקי, על כל רכיביו (עיין בסעיף 4.1-4.2 להסכם המכר). בתמורה, סוכם כי הקונה ישלם "סך של 250,000 ₪ (מאתיים וחמישים אלף) ₪ בצירוף מע"מ כחוק כנגד חשבונית, כאשר הסכום הנ"ל כולו ישולם לספקים להם המוכרת חייבת כספים" (סעיף 5 להסכם המכר). עוד נקבע במסגרת ההסכם כי "החזקה בעסק והבעלות בו תעבורנה לקונה במועד ביצוע התשלום" (ס. 6.1 להסכם המכר); וכן כי החברה "תסייע לקונה להעביר את כל זכויותיה על פי הסכם השכירות במושכר בו מצוי העסק לידי הקונה, כך שהקונה תוכל להמשיך ולפעול במקום" (ס. 6.2 להסכם המכר).

אין חולק כי החברה לא נשאה בתשלומי הארנונה לעירייה.

דפי החיוב

16. להוכחת תביעתה בדבר החוב צרפה עיריית חיפה דפי חיוב לגבי הנכסים (צורפו כנספחים א'- ב' לתצהיר ת/1), מהם עולים הנתונים הבאים:

(א) הנכס הראשון: כעולה מדפי החיוב לתשלום ארנונה לשנת 2011 (עמוד ראשון לנספח א' ת/1), שונה המחזיק בנכס (ש.מ.) בתאריך 31.12.2010, וחוב בסך של 115,134.64 ₪ יוחס לחברה. עוד באותו דף חיוב נרשם כי ביום 1.1.2011 יוחס לחברה חוב (לגבי שנת 2011) בסך של 19,552.67 ₪. על סכום חוב זה, נוסף חיוב

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

בגין הפרשי הצמדה בסך של 15,345.47 ₪. סך חובה המצטבר של החברה נכון
לשנת 2011 עמד על 150,726 ₪.

(ב) יתרת חובה של החברה נכון לתאריך 1.1.2015 עמד על סך של 218,629 ₪,
בתוספת הצמדה וריבית.

(ג) עוד בדפי החיוב לנכס הראשון, צוין כי ביום 1.7.2012 שונה שם המחזיק והועבר
על שם הנתבע. חובו של הנתבע עודכן, והועמד על סך של 10,923.50 ₪ נכון
ליום 1.7.2012.

(ד) הנכס השני: שם המחזיק בנכס השני שונה ביום 31.12.2010, וחוב בסך של
281,712 ₪ יוחס לחברה. עוד באותו דף חיוב נרשם כי ביום 1.1.2011 יוחס לחברה
חוב נוסף (לגבי שנת 2011) בסך של 54,965.92 ₪ (כאשר הופחת תשלום אשר
שולם על ידי הנתבע, בסך של 10,025 ₪ ביום 13.9.2011) (נספח ב' ת/1 וכן נ/2).
על פי דפי החיוב, יתרת חובה של החברה בגין השימוש בנכס השני עמד על
535,750 ₪, נכון ליום 1.1.2015 בתוספת הצמדה וריבית.

טענות הצדדים

17. ואלה טענות התובעת כעולה מכתב תביעתה ומסיכומיה:

(א) על אף שהחברה החזיקה בנכסים, לא שילמה את חובות הארנונה לתקופה שבין
1.12.2006 עד ליום 1.5.2012.

אף הנתבע לא שילם את חובות הארנונה אשר נצברו על שמו בגין אחזקתו בנכס
הראשון מיום 1.7.2012 ועד ליום 1.1.2014 בסך 10,348 ₪.

סך החוב הכולל של הנתבעים הינו 768,528 ₪ (ערך 24.11.2015).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

- (ב) חוב הארנונה הינו חלוט וסופי, באשר לא הוגשה לגביו השגה. פנקסי העירייה ודפי החיוב אשר מפרטים את גובה החוב, הינם ראייה לכאורה לנכונותם כאמור בסעיף 318 לפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן: "פקודת העיריות").
- (ג) טענותיהם של הנתבעים כי פירוט בסיס החיוב וכן הריבית וההצמדה כפי שהובאו בדפי החיוב - לקוי, אין בהם ממש שכן דפי החיוב מפורטים דיים. ככל שהנתבעים סברו כי שגתה העירייה באופן חישוב החוב, היה עליהם להגיש השגה במועד, ואין הליך זה המקום לברור טענות אלו.
- (ד) הנתבעת חדלה לפעול ולכאורה מכרה את נכסיה, תוך שהנתבע קיבל את כספי המכירה לידי מחד גיסא, ונמנע מלשלם את חובותיו לעירייה, מאידך גיסא.
- (ה) הנתבע חב בחוב הארנונה החלוט והסופי שחל על החברה, מתוקף סעיף 8(ג) לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992 (להלן: "חוק ההסדרים"), ובהתקיים הקבוע בסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) (להלן: "פקודת מס הכנסה"). הנתבע לא הצליח לסתור את חזקת ההברחה הנובעת מהוראות הסעיף.
- (ו) בנסיבות תיק זה קמה עילה להרמת מסך ההתאגדות, ויש לחייב את הנתבע בחובותיה של החברה מכוח הוראות סעיף 6 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"). כמו כן יש לחייב את הנתבע בחובות החברה, שכן הנתבע פעל תוך תרמית, רשלנות והפרת חובת הזהירות.
- (ז) הנתבעים טענו טענות עובדתיות חלופיות, הסותרות זו את זו. כך, מחד גיסא טענו הנתבעים בכתב הגנתם כי החברה עודנה פעילה ולא נכללה בממכר מושא הסכם המכר. לעניין זה מפנה התובעת לכך שהסכם המכר מתייחס לכלל הציוד בחברה (כלומר המכירה בוצעה כ"עסק חי"). מאידך גיסא, בתצהירו העיד הנתבע כי החברה עצמה נמכרה לרוכש, על כלל הציוד שבה. טוענת התובעת כי הנתבעים שינו גרסתם בניסיון להתחמק מחיובו של הנתבע בחובותיה של החברה בטענה כי

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

לא חלים בעניינם התנאים הקבועים בסעיף 8 ג' לחוק ההסדרים וסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה.

(ח) הנתבעים שינו גרסתם פעם נוספת, בכל הקשור למתן התמורה ממכירת החברה. כך, בתצהירו העיד הנתבע כי מעולם לא קיבל לידי את התמורה הכספית ממכירת החברה. ואולם בחקירתו הנגדית, העיד הנתבע כי התמורה נותרה בידי הקונה, אשר קיבל מהנתבע הנחיות בדבר תשלום התמורה לספקים להם חבה החברה כספים, כאשר התשלום לספקים חולק לתשלומים בהתאם להסכמות בין הצדדים (פרוטוקול עמ' 32 ש' 29-31). משלל הגרסאות הסותרות אשר הובאו לעיל, ניתן להיווכח כי הנתבעים לא עמדו בנטל לסתור את חזקת ההברחה החלה עליהם מכוח סעיף 8ג' לחוק ההסדרים.

(ט) הסכם המכר וכרטסת הנהלת החשבונות של החברה אינם מהימנים, ויש לפסול אותם מלשמש כראיה. עיון בכרטסת הנהלת החשבונות של החברה מעלה כי הרישום בדבר תקבול התמורה אשר שולמה כביכול לחברה, נעשה ביום 10.7.2012, שמונה ימים לפני שנחתם הסכם המכר בין הצדדים, ויש בכך כדי לפגוע במהימנות ההסכם עצמו. בנוסף, בהסכם המכר אין פירוט בדבר פריסת התשלומים לספקים לתשלומים כפי שטען הנתבע, כמו גם לא נקבע המועד להעברת התמורה, או מועד העברת הבעלות בטובין. עוד לא צורפה להסכם רשימת מיטלטלין כאמור בסעיף 2.2 להסכם.

(י) בנוסף נטען כי משקלה של כרטסת הנהלת החשבונות (נספח 5 לתצהיר הנתבע) אינו רב, נוכח הפגמים והסתירות העולים ממנה. כך, בניגוד למקובל ברישומי הנהלת החשבונות, צוין בכרטסת כי התשלום בסך של 290,000 ₪ הועבר לחברות אחרות, שאינן החברה. בכרטסת נרשם המע"מ כחלק מהתקבול, וככזה אשר שולם לחברות אליהן הועבר התשלום בפועל. הנתבעים לא צרפו להוכחת טענותיהם את החשבונות מאותם הספקים להם שולמה התמורה הנטענת, ויש בדברים אלה כדי להטיל ספק רב במהימנות גרסאותיהם של הנתבעים.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

כלל האמור לעיל מחזק את טענות התובעת, כי חזקת ההברחה הקבועה בחוק
ההסדרים ובפקודת מס ההכנסה לא נסתרה, וכי יש לחייב את הנתבע בחובותיה של
הנתבעת.

(יא) גם לו יידחו טענות התובעת המובאות לעיל, יש מקום להורות על הרמת מסך
התאגדות החברה, ולהשית את חיובי החברה על הנתבע, מתוקף הוראות סעיף 6
לחוק החברות. הוכח כי חרף הפסדיה הכספיים, אשר החלו עוד בשנת 2008,
המשיכה החברה את פעילותה, תוך צבירת חובות כלפי ספקים שונים, וכן חובות
בגין אי תשלום הארנונה, באופן מתוכנן ומושכל. הנתבע, ניצל את מסך התאגדותה
של החברה, ונמנע מתשלום חובות הארנונה של החברה, עוד בשלב בו החברה
הייתה רווחית. הנתבע לא ידע לתת הסבר של ממש, מדוע שעה שהכנסותיה של
החברה עמדו על למעלה ממיליון ₪ בשנה, לא שולמה ארנונה כלל. עם הידרדרות
מצבה הכלכלי של החברה, היה על הנתבע להפסיק פעילותה, ולשלם חובותיו.
הנתבע פעל בניגוד לחובת הזהירות המוטלת עליו, שכן, היה עליו להבין כי החברה
מצויה בהפסדים, על אף שאינה משלמת דמי שכירות לנתבע בגין השימוש בנכס
הראשון. הנתבע העדיף לשלם מכספי המכירה של החברה, את חובותיו לספקים
השונים, אשר ערב לחובות כלפיהם בערבות אישית, ואף פחד מהם (ע' 36 ש' -18
21), תחת חובותיו לעירייה, ובכך למעשה עשה העדפת נושים אסורה. הנתבע פעל
באופן שלא אפשר גביית ארנונה ולכסוף מילט את נכסי החברה לצרכיו האישיים.

(יב) הנתבע לא גבה מהחברה תשלומי שכירות בגין חזקתה של החברה בנכס הראשון,
ובכך עירב הנתבע את נכסיו עם נכסי החברה. די בכך בלבד על מנת להורות על
הרמת מסך ההתאגדות, וחיובו של הנתבע בחובות החברה.

(יג) על כן, יש לקבוע כי הנתבע פעל תוך תרמית, עירב נכסיו עם נכסי החברה, והבריח
נכסים מן החברה לידי. משהמדובר בחברה משפחתית, נקל יותר לבצע הרמת מסך
כאמור.

18. טענות הנתבעים כעולה מכתב הגנתם וסיכומיהם:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

- (א) בד בבד עם הקמת החברה, בשנת 2002, התפרצה אצל אשת הנתבע מחלת הסרטן, וזו אובחנה עם גידולים בראשה. במהלך שנת 2005, הופיעו הגידולים בראשה בשנית, מצבה הבריאותי של אשת הנתבע החל להתדרדר, וזו איבדה את ראייתה ותפקודה בפלג גופה התחתון. עקב מצבה הבריאותי של אשתו, נקלע הנתבע לקשיים כלכליים.
- (ב) במהלך השנים שילם הנתבע סכומים שונים לעיריית חיפה, בניסיון לכסות את חוב הארנונה שתפח, אולם לאור מצבו הכלכלי והמשפחתי, התקשה לעמוד בנטל התשלומים.
- (ג) במהלך שנת 2008, לכשנודע לנתבע כי הצטברו חובות ארנונה על הנכסים שבאחזקת החברה, פנה לעיריית חיפה, וביקש להגיע להסדר תשלומים. התובעת דחתה את בקשתו.
- (ד) העירייה פעלה בחוסר תום לב, עת עדכנה את רישומיה בדבר זהות המחזיקה בנכסים (החברה) רק בשנת 2011, וחייבה בגין טעותה שלה את החברה בחיובים רטרואקטיביים לשנים 2006-2011. בהקשר זה מפנים הנתבעים לכך שבשנת 2009 הומצא לעירייה דו"ח החוקר, שם צוינה מפורשות זהותה הנכונה של המחזיקה.
- (ה) הפסדיה של החברה הינם כישלון עסקי גרידא, ללא שיש לייחס אותם למעשי תרמית או הונאה של הנתבע. הנתבע פעל להצלת החברה ולא משך דיווידנדים מהחברה. לצורך מימון התחייבויות החברה אף התחייב הנתבע באופן אישי לבנק לאומי לישראל ביחס לסכום של 258,874 ₪. בסופו של דבר שילם הנתבע במסגרת הסכם פשרה סכום של 150,000 ₪, לאחר שמכר את רכבו האישי ומשך כספים שהצטברו בביטוח המנהלים שעל שמו.
- (ו) בשנת 2012 נקלעה החברה לחובות רבים לספקים שונים, ובחודש יולי 2012 הפסיקה החברה את פעילותה. בחודש יולי 2012 נמכרה החברה לקונה, אשר רכש את מלאי העסק "AS IS". לחברה לא היו נכסים נוספים מלבד מטלטלי החברה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

אשר נמכרו במסגרת הסכם המכר, ושווים הוערך בסכום של 250,000 ₪. בסופו של דבר, לאחר מכירת החברה, נותרה הנתבעת ביתרה שלילית בסך של 17,307.65 ₪.

(ז) בסיכומיהם, טענו הנתבעים כי לאחר מכירת העסק, חדלה הנתבעת מלפעול, העסק הוגבל וחשבון הבנק של החברה נסגר.

(ח) הנתבע אשר מכר את החברה עקב הפסדיה הכספיים, מעולם לא שלשל לכיסו את התמורה בגין מכירת החברה. התשלום הועבר ישירות לידי הספקים להם חבה החברה כספים, על-ידי הקונה ובהתאם להסכם המכר. הנתבע לא קיבל לידיו נכס מנכסי החברה.

(ט) בכתב הגנתם טענו הנתבעים כי התובעת לא הוכיחה את תביעתה, ופנקסי החיוב אשר צרפה לכתב התביעה אינם מפורטים, לא ניתן להבין מהם מהו גובה החוב אשר הצטבר משנה לשנה, ומהו סכום ריבית הפיגורים וההצמדה. מהנתונים אשר ניתן לדלות מפנקסי החיוב, עולה חשד לחיוב ריבית דריבית, בניגוד לחוק.

בתצהירם טענו הנתבעים כי רק בשלב זה (לאחר עיון בתצהירו של מר גנון) הצליחו להבין מהם מועדי חיוב הארנונה. עוד טענו הנתבעים כי נוכח מועדים אלה התיישנה התביעה בגין החיובים בהם חויבה לשנים 2006-2011, שכן התביעה הוגשה בתחילת שנת 2016.

(י) התובעת לא הנפיקה דוחות חיוב (כפי שמאפשרת לה מערכת האוטומציה), המפורטים את גובה החוב (קרן) וכן אופן חישוב הריבית. הסכום הגבוה והיעדר הפירוט בדבר אופן חישובו, מעלים חשד ממשי באשר לנכונותו, כל שכן כאשר המדובר בחיוב רטרואקטיבי אשר נעשה בחודש ינואר 2011, ומתייחס לחוב ארנונה לתקופה שמחודש דצמבר 2006. דין הוא כי חיוב רטרואקטיבי אינו יכול לסור מפני העיקרון של גביית מס אמת, ויש לדחות את החיובים הרטרואקטיביים

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

אשר בוצעו שלא כדין (ע"א 8417/09 עיריית ירושלים נ' ששון לוי (21.8.2012)
(להלן: "עניין ששון לוי").

(יא) התובעת כשלה בהוכחת התקיימותו של סעיף 8ג' לחוק ההסדרים, או התנאים המיוחדים הקבועים בסעיף 119 לפקודת מס הכנסה. אין מקום לקבוע שהחוב הינו חוב חלוט, שכן הנתבעים הציגו ראיה לסתירה בין שומת הארנונה ובין דפי החיוב. בנוסף, הנתבע מעולם לא קיבל כל תמורה בגין מכירת החברה, ולא קיבל לידיו את נכסי החברה ללא תמורה או בתמורה חלקית, כאמור בהוראות החוק.

(יב) עוד לא מתקיימים התנאים להרמת מסך ההתאגדות, כאמור בסעיף 6 לחוק החברות, ואין זה מן המקרים הקיצוניים והחריגים בגינם יש לחייב את הנתבע בחובות החברה. אין מקום לקבוע כי הנתבע התנהל ברשלנות, תרמית או הפר את חובת הזהירות. החברה לא נוהלה במימון דק, ולא נוסדה לשם תרמית, וטענות אלו נטענו בעלמא וללא תימוכין.

(יג) הנתבע שילם את חובותיו שלו לעירייה, ולא נותרו לו חובות בגין ארנונה.

דיון והכרעה

19. בטרם אדון בטענות התובעת בדבר השתת חיובי הארנונה על הנתבע, יש לבחון את טענת הנתבעים, לפיה חיובי החברה אינם משקפים "מס אמת", הן בהיותם חיובים שגויים, הן בהיותם חיובים רטרואקטיביים (בהתייחס לקבוע בעניין ששון לוי), והן בשל התיישנותם של החיובים.

בטענות אלו אדון כסדרן -

מעמד פנקסי העירייה

20. טוענים הנתבעים כי לא ניתן ללמוד מהרישום בפנקסי העירייה איך חושב חוב הארנונה, מהי הקרן וכיצד חושבו הפרשי הריבית וההצמדה. עוד טוענים הנתבעים כי יש יסוד סביר להאמין כי

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

הנתבעת חויבה בריבית דריבית. הלכה למעשה, טוענים הנתבעים, משלא הציגה התובעת תחשיב מדויק, לא הוכיחה את תביעתה ודינה להידחות.

איני מקבלת טענה זו.

21. ככלל, פנקסי העיריה מהווים ראייה לנכונות האמור בהם. כך עולה מהוראות סעיף 318 לפקודת העיריות הקובע בזו הלשון:

"פנקסים הנחזים ככוללים ארנונה שנקבעה או שומה שנעשתה לפי הפקודה יתקבלו בלי כל ראייה אחרת – כראיה לכאורה על קביעת הארנונה או על עשיית השומה ועל תקפן."

22. מקבלת אני את טענת התובעת כי הנטל לסתור את אמיתות הכתוב בפנקסי העיריה, מונח לפתחם של הנתבעים (ראו לעניין זה גם ה. רוסטוביץ, ארנונה עירונית, מהדורה רביעית, בעמ' 403). יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט א' ריבלין, כפי שהובא בפסקה 32 בעניין ששון לוי:

"סעיף 318 שלעיל קובע את מעמדם של תדפיסי החיוב כ'ראיה לכאורה על קביעת הארנונה' (ראו: עניין ט.ט. טכנולוגיה, בעמ' 786; הנריק רוטוביץ, פנחס גלעד, משה וקנין ונורית לב ארנונה עירונית ספר שני 900-901 (מהדורה חמישית, רונית כהן כספי ושגיב חנין עורכים, 2001)). לוי לא הגיש אף ראיה הסותרת את האמור בתדפיסי החיוב, ולמעשה הוא גם לא הציג חלופה משלו לעניין גובה החוב. על-כן, אין לנו אלא לקבל את האמור בהם. אמנם, צודק לוי בכך שאמינותם של תדפיסי החיוב נפגמה, במידת מה, עת שנתבררה הטעות בזהות המחזיק הרשום, אולם אין בכך כדי לפגום באמינות התדפיסים לעניין גובה החוב. זאת, כאמור, במיוחד כאשר לוי נמנע מלהציג עמדה כלשהי ביחס לגובה החוב."

23. פרשנות זו נתמכת בחזקת התקינות המנהלית, לפיה בהעדר ראיות לסתור, חזקה היא כי הרשות המנהלית מבצעת חיובים על פי דין. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת ד. ברק-ארו, בעע"מ 4072/11 עיריית בת-ים נגד ירדנה לוי (6.11.2012):

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

"היבט פרגמטי זה יפה במיוחד למקרים, כמו זה הנוכחי, שבהם נדונה גבייתם של תשלומי חובה על בסיס פעילות מנהלית שהשתרעה על פני שנים רבות והרישומים שבוצעו בהן (השוו: ע"א 3901/11 מחקשווילי נ' רשות המסים בישראל (7.8.2012), בפסקאות 22-23 לפסק דיני). במקביל, זוהי חזקה הניתנת לסתירה, על מנת שלא להעמיד את האזרח בפני חומה בירוקרטית בצורה ולא ניתנת להבקעה. על האזרח המבקש לסתור את החזקה 'לסדוק' בהנחת התקינות, על ידי כך שיצביע על בעייתיות לכאורה בפעולתה של הרשות (ראו באופן כללי: יצחק זמיר 'ראיות בבית-המשפט הגבוה לצדק' משפט וממשל א 295 (1993)).

אחת מאמות מידה אלה, שיש לה רלוונטיות למקרה שבפנינו נסבה על התחזקותה היחסית של החזקה, ובהתאמה על העוצמה הנדרשת של הראיות המשמשות לסתירתה, עם חלוף הזמן. כפי שהסביר השופט י' זמיר בבג"ץ 4146/95 עיזבון המנוחה לילי דנקנר ז"ל נ' מנהל רשות העתיקות, פ"ד נב(4) 774, 793 (1998): 'חזקת החוקיות עשויה להוסיף משקל עם הזמן. לאחר שנים רבות יהיה לה משקל רב'. ראו גם: עניין אבן אור, בעמ' 756.

על יסוד הגיון הדברים ניתן להוסיף עוד, כי 'ראשית הראייה' שעל האזרח להביא כדי לסתור את חזקת התקינות צריכה להיות בהלימה לעניין העומד על הפרק. כפי שנקבע עוד בעניין מחמוד:

'על מי שמבקש לסתור מוטל הנטל לטעון ולהוכיח, כי במקרה הנדון החזקה נסתרת על-ידי עובדות' (שם, עמ' 419...).

24. בעניינינו, מצאתי כי החיובים פורטו בפנקסי העירייה באופן המאפשר הבנתם ואופן חישובם. באשר לכך, נשאל מר גנון, העד מטעם התובעת, בדבר אופן החישוב אשר בוצע על ידי העירייה. מר גנון השיב לשאלות אשר הופנו אליו באופן מסביר את האוזן, ואשר יש בו ללמד על אופן ביצוע החישוב, באופן התואם את הרישומים בפנקסי העירייה. כך מעדותו:

"ש. למה יש שתי שורות של שינוי מחזיק?

ת. בשורה הראשונה רואים תאריך 31/12/10, היא מציינת את החיוב שנעשה ממועד החיוב, 1/8/06 ועד 31/12/10. השורה הבאה מציינת את החיוב בגין כל שנת 2011. הדוח הונפק בשנת 2015, זה דו"ח של שנת 2011. " (עמ' 23 ש' 6-1)

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

באשר לאופן חיוב הריבית וההצמדה, הסביר מר גנון:

"ש. אני מראה לך את הקוד 207 שלידו כתוב 'הצמדה'.

ת. זה הקוד במערכת של ריבית והצמדה.

ש. הדו"ח הזה הוא על שנת 2016, ז"א שבשנת 2016 חייבתם ביתרה עוברת + ריבית והצמדה וגם בחיוב שוטף?

ת. הריבית וההצמדה היא לא בגין היתרה העוברת, אלא בגין כל החוב שנוצר במהלך השנה, ז"א שיש כאן חיוב שנתי בנוסף ליתרה העוברת של 19,792 ₪ ומאחר ובמהלך כל השנה לא בוצעו תשלומים כסדרם, נגרם חוב לאורך השנה וציון הריבית וההצמדה היא בגין כל השנה.

ש. ז"א, אם אני מבין נכון, אתה אומר שהסעיף 207 של ריבית והצמדה לא מחושבת על יתרה עוברת אלא על כל השנה, למעט היתרה העוברת?

ת. לא למעט, גם על היתרה העוברת. הריבית וההצמדה היא על כל יתרת החוב בכל השנה.

ש. גם בשנת 2017 אותו דבר חוזר חלילה?

ת. אם יש חוב נכון. הריבית וההצמדה היא רק בגין אותה שנה." (ע' 24 ש' 13-3).

25. בעניינינו, הנתבעים לא הרימו את הנטל המוטל עליהם, להוכיח את אי תקינות הרישום בפנקסי העירייה, או כי אופן החישוב המפורט אינו נכון. אין די בהעלאת תהיות ושאלות באשר לאופן החישוב, על מנת לסתור נכונותם של הרישומים. הנתבעים לא הביאו חוות דעת חשבונאית אשר יש בה לסתור את תחשיבי העירייה, ומלבד העלאת הטענה בדבר חשד לאי תקינות החיובים, לא הניחו הנתבעים ראשית ראייה בדבר פגם אשר נפל בתחשיבים אלו.

משכך, טענותיהם של הנתבעים בהקשר זה – נדחות.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

חיובי ארנונה וטרואקטיביים

26. טוענים הנתבעים כי החיובים הטרואקטיביים אשר ביצעה העירייה אינם בגדר "חיוב אמת", ואף עולים כדי חיוב טרואקטיבי שלא כדין (סעיפים 39-40 לסיכומי הנתבעים). התובעת לא התייחסה לטענה זו, אף לא בסיכומי התשובה שהגישה.

27. כזכור, העירייה הסבה את שם המחזיק בנכסים אך בחודש ינואר 2011, בתחולה טרואקטיבית החל מחודש אוגוסט 2006 (ראו עדותו של מר גנון ע' 23 ש' 7-3). הווי אומר, החיוב בוצע באופן טרואקטיבי בגין 4 שנות מס מלאות. חיובים אלו עומדים על סך של 115,134 ₪ לגבי הנכס הראשון, וסך של 281,712 ₪ לגבי הנכס השני. העירייה מסבירה חיובים טרואקטיביים אלה בכך שנודע לה על שינוי המחזיק בנכסים רק בשנת 2011 (עדות מר גנון, ע' 19, ש' 7-5, סעיף 5, ד-ה לסיכומי התשובה).

28. ככלל, החובה לתשלום ארנונה חלה על המחזיק בנכס. כך עולה מהוראות סעיף 8(א) לחוק ההסדרים אשר קובע:

"מועצה תטיל בכל שנת כספים ארנונה כללית, על הנכסים שבתחומה שאינם אדמת בנין; הארנונה תחושב לפי יחידת שטח בהתאם לסוג הנכס, לשימושו ולמקומו, ותשולם בידי המחזיק בנכס".

29. הפסיקה פרשה את המונח "מחזיק" כבעל הזיקה הקרובה ביותר לנכס (רע"א 7037/00 עיריית ראשון לציון נגד וינבוים, פ"ד נו(4) 856 (2002); בר"ם 7856/06 איגוד ערים אילון (ביוב, ביעור, יתושים וסילוק אשפה) נגד מועצה אזורית תבל (16.3.2008). על מנת לפטור עצמו מתשלומי הארנונה, על בעל הנכס או המחזיק בו ליידע את העירייה בדבר שינוי בזהות המחזיק. הכלל הוא שהחבות בתשלום ארנונה מסתיימת במועד מסירת ההודעה, ולא במועד שינוי האחזקה בפועל (עצ"ם 1244/07 עיריית ירושלים נגד שמי בר מקרקעין 1993 בע"מ (5.7.2011)); (ע"א 739/89 מיכקשווילי נגד עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד מה(3) 775, 796 (1991)). יש לציין כי על ההודעה בדבר הפסקת האחזקה או הבעלות בנכס לכלול את שמו של הקונה, השוכר או הנעבר (ראה: בר"מ 867/06 מנהלת הארנונה בעיריית חיפה נגד דור אנרגיה (1988) בע"מ (17.4.2008)).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

30. דברים אלו נלמדים גם מהוראות סעיפים 325 – 326 לפקודת העיריות הקובעים כך:

325. "חדל אדם ביום מן הימים להיות בעלם או מחזיקם של קרקע או של בנין שהוא חב עליהם בארנונה לפי הוראות הפקודה, ימסור הוא או נציגו הודעה על כך בכתב לעירייה ולאחר מכן לא יהיה חייב בשיעורי ארנונה נוספים; אין האמור גורע מחבותו בשיעורי הארנונה המגיעים מלפני מסירת ההודעה.

326. נעשה אדם בעלו או מחזיקו של נכס שמשלתמ עליו ארנונה, יהא חייב בכל שיעורי הארנונה המגיעים ממנו לאחר שנעשה בעל או מחזיק של הנכס, אלא שאם הייתה כאן מכירה או העברה חייבים המוכר או המעביר או נציגיהם – ואם הייתה כאן השכרה לתקופה של שנה או יותר חייבים המשכיר או נציגו – למסור לעירייה הודעה על העסקה כאמור, ובה יפרשו שמו של הקונה, הנעבר או השוכר; כל עוד לא ניתנה הודעה כאמור, יהיו המוכר, המעביר או המשכיר חייבים בארנונה שהקונה, הנעבר או השוכר היו חייבים לשלם ולא שילמו. בהשכרה לתקופה הקצרה משנה אחת, יהיה המשכיר חייב בארנונה."

31. מכאן, כי החובה לעדכן את העירייה בדבר הפסקת החזקה בנכס, מוטלת על המחזיק אשר נסתיימה אחזקתו בנכס. ככלל, על העירייה להנפיק חיובי ארנונה עד לתום שנת הכספים הרלוונטית. בית המשפט העליון דן בשאלה אימתי חיוב המושט על נישום מהווה חיוב רטרואקטיבי. בעע"ם 4551/08 עיריית גבעת שמואל נגד חברת החשמל לישראל בע"מ (1.12.2011) (להלן: "עניין גבעת שמואל"), סוכם העניין באופן הבא:

"כאשר הארנונה מושטת על הנישום לאחר תום שנת הכספים הרלוונטית, מדובר בהכרח בחיוב רטרואקטיבי. לעומת זאת, כאשר הארנונה מושטת על הנישום במהלך שנת הכספים, יש להבחין בין שלושה מצבים: המצב הראשון הוא מצב של תיקון שומת ארנונה. במצב זה, התיקון הוא רטרואקטיבי, ככל שהוא מבקש לחול על פרק הזמן שקדם לתיקון. המצב השני הוא מצב של השתת ארנונה לראשונה במהלך שנת הכספים, כאשר חיוב הארנונה כולל יישום של החלטה מנהלית חדשה. במצב זה, החיוב הוא רטרואקטיבי, ככל שהוא מבקש ליישם את ההחלטה המנהלית, על פרק הזמן שקדם לקבלתה. המצב השלישי הוא מצב של השתת ארנונה לראשונה במהלך שנת הכספים, כאשר חיוב הארנונה זהה במהותו לחיוב שהושט על הנישום בשנים קודמות

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

(מלבד עדכוננו בהתאם לתעריפים שנקבעו בצו הרלוונטי לאותה שנה). במצב זה, החיוב לעולם אינו רטרואקטיבי."

32. הכלל הוא כי ידו של בית המשפט תהא קפוצה בהתרת חיובי ארנונה רטרואקטיביים. חיובים אלו יתאפשרו בהתקיימותם של טעמים כבדי משקל, אשר יצדיקו את סתירת החזקה כי לרשות המקומית לא הוקנתה סמכות להטיל חיובים למפרע, וכי ההחלטה עומדת במתחם הסבירות (עע"מ 7749/09 אורט ישראל נגד הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים (30.11.2011)) (להלן: "עניין אורט"); עע"מ 1280/10 מעונות מכבי נגד עיריית רמת גן, פס' 7 (18.3.2012). על הרשות המבקשת לגבות ארנונה באופן רטרואקטיבי לעמוד, אם כן, במבחן כפול של סמכות ושל סבירות. בית המשפט יבחן כל מקרה על נסיבותיו, תוך איזון בין אינטרס ההסתמכות של האזרח; האינטרס בגביית מס אמת; והאינטרס בדבר שמירה על הקופה הציבורית. משקל נוסף יש לתת למידת אשמו של כל אחד מהצדדים לאי גביית הארנונה במועד ומשך התקופה הרטרואקטיבית בה מדובר (ראו דבריו של כב' השופט מזוז בפסקה 3 לפסק דינו בעע"מ 89/13 עיריית רמת גן נגד אריה הראל (24.02.2015)). הרציונל לכך נעוץ בכלל כי הרשות המנהלית יכולה לפעול במתחם הקבוע בחוק; בהעדר הסמכה מפורשת בחוק לחיוב נישום בחיוב רטרואקטיבי, יש להחיל חזקה פרשנית, כנגד תחולה למפרע. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט ריבלין בעניין ששון לוי:

"מבחינת הסמכות, נקבע כי כל עוד לא קיימת הסמכה מפורשת לחיוב רטרואקטיבי בחוק, והסמכה שכזו אינה קיימת ברגיל בעניין חיובי ארנונה, קמה חזקה פרשנית נגד תחולה למפרע. חזקה זו ניתנת לסתירה בהינתן טעמים טובים. אם החזקה אכן נסתרת, כי אז יש לעבור לשלב השני ולבחון אם החיוב הרטרואקטיבי עומד במבחנים שנקבעו לבחינת שיקול הדעת המנהלי, ובראשם מבחן הסבירות."

וכן דבריו של כב' השופט ריבלין, כפי שהובאו בעניין גבעת שמואל:

"בחינת סבירותו של חיוב רטרואקטיבי תיעשה תוך איזון בין עניינו של הפרט בסופיות ההחלטה ומידת ההסתמכות שלו על ההחלטה, מחד גיסא, לבין האינטרס הציבורי שבקיום החוק ובגביית מס אמת, מאידך גיסא. חשיבות מיוחדת תינתן כמובן להתנהלותו של הנישום, ולשאלה אם רובץ לפתחו 'אשם' כלשהו (ראו: ע"א 8558/01 בעניין עילבון, בעמ' 789; ע"א 975/97 בעניין עילבון, בעמ' 451-452; עניין ט.ט. טכנולוגיה, בעמ' 43 מתוך 19

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

784)). רק במקרים נדירים, אשר בהם החיוב הרטרואקטיבי יעמוד במבחני הסמכות והסבירות – 'תפתח' ידו של בית המשפט ויותר החיוב."

(לעניין זה ראו גם עצמ 1280/10 מעונות מכבי נ' עיריית רמת גן (18.3.2012); עמנ (ת"א) -14398-02-17 רבקה עדן פיינר נ' עיריית תל אביב (28.10.2017))

33. דברים אלו נלמדים מתכליתם של דיני הארנונה, המהווה חלק מתקציבה של הרשות המקומית, לצורך אספקת שירותים שוטפים לתושבים בשנה מסוימת. כך הובאו הדברים בפסק דינו של כב' השופט ריבלין, (פסקה 51) בעניין גבעת שמואל:

"הארנונה היא מקור ההכנסה העיקרי של הרשות המקומית. היא מהווה חלק מתקציבה של הרשות המקומית, ומשמשת למימון מכלול השירותים העירוניים הניתנים באופן שוטף לתושביה של הרשות. ההצדקה להטלת ארנונה טמונה בהנאה ובתועלת שמפיקים הנישומים משירותים אלה, אשר כוללים, בין היתר, שירותי ניקיון, פינוי אשפה, תאורה וכדומה (ראו: עניין אברהם, בעמ' 224; עניין מליסרון, בעמ' 164; עניין הנסון, פס' 8; עניין משרד הבריאות, פס' 8; עניין איגוד ערים, פס' 16-18; עע"ם 980/04 המועצה האזורית חבל יבנה נ' אשדוד בונדר בע"מ, פס' 6 (1.9.2005)). המאפיין שירותים אלה הוא שהם מהווים חלק מפעילותה השוטפת של הרשות המקומית, לאמור: חלק מפעילותה של הרשות בשנה מסוימת. מכיוון שכך, נכללת הארנונה בסעיף ההכנסות שבתקציב השנתי של הרשות המקומית (ראו: סעיף 2 לתוספת הרביעית לפקודת העיריות), אותו נדרשת הרשות לאשר, בכל שנה, עד לתחילת שנת הכספים (ראו: סעיף 206 לפקודת העיריות; סעיף 186ג לצו המועצות המקומיות (א); סעיף 181 לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות); סעיף 34א לפקודת המועצות המקומיות). למעשה, גם הרשויות המקומיות עצמן, נוהגות להגדיר בצו בדבר הטלת ארנונה את תקופת החיוב כתקופה שבין יום 1.1 לבין יום 31.12. לפיכך, מקום בו חיוב הארנונה בגין שנת כספים מסוימת מושגת על הנישום לאחר ששנה זו נסתיימה, ברור כי הסכומים הנגבים אינם יכולים עוד לשמש למימון השירותים שבגינם הם נגבו, ולכן חיוב זה הוא בהכרח חיוב רטרואקטיבי (ראו: ע"א 975/97 בעניין עילבון, בעמ' 452-449).

34. כעולה מהפירוט בסעיפים 7-8 לפסק הדין ולהודעות שצורפו כנספח י' לתצהיר מר גנון, ת/1, נשלחו דרישות תשלום לחברת צור מיגון עד שנת 2011. רק בשנת 2011 עודכנה הנתבעת

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

כמחזיקה בנכסים, ודרישות התשלום הופנו אליה. בנסיבות אלה מתעוררת השאלה האם מדובר בתיקון שומה לגיטימי אשר חוסה תחת סעיף 15 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפרשנות") המסמיך רשות מנהלית, לתקן החלטותיה, לשנותן להתלותן ולבטלן? שאלה זו נדונה והוכרעה בע"א 975/97 המועצה המקומית עילבון נגד מקורות חברת מים בע"מ, פ"ד נד(2) 433 (להלן: "עניין מקורות"). באותו עניין נקבע כי סמכות הרשות לתקן החלטותיה מכוח סעיף 15 לחוק הפרשנות אינה כוללת סמכות לבצע תיקון רטרואקטיבי של שומת ארנונה, וכי גם תיקון מעין זה, ייבחן על בסיס הכללים אשר הובאו לעיל, בדבר השתתת חיובים רטרואקטיבי בשומת מס. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת שטרסברג-כהן, כפי שהובאו בסעיפים 21-22 לפסק דינה בעניין מקורות:

"האומנם עניין לנו בטעות? ואם כן, האם יש בכך כדי לאפשר תיקונה על-ידי חיוב רטרואקטיבי? אין הוראה מפורשת בדין בדבר החובה לשלוח מדי שנה הודעת שומה לנישום. בעבר, חייב הדין לפרסם מדי שנה לוח שומה. הדבר בוטל. כיום, על העירייה לקבל מדי שנה עד ה-1.12 החלטה בדבר הטלת ארנונה (סעיף 276 לפקודת העיריות) ולפרסם הודעה על החלטתה. ברור אפוא מתוך ההוראות השונות, כי הודעת החיוב לכל נישום צריכה להישלח מדי שנה לגבי אותה שנה ולמעשה אין הצדדים חולקים על כך. זוהי החלטה קונסטיטוטטיבית בת-פועל תחיקתי המוצאת ביטוי בצו ארנונה שחובה לפרסמו בתחום העירייה. לעומת זאת, הודעת חיוב לנישום היא דקלרטיבית, מתייחסת לנישום מסוים ומטרתה ליידע אותו בדבר חבותו בארנונה ובשיעורה. היא מהווה חלק מתהליך שומת הארנונה של אותו נישום. 'הטלת מס לחוד ותהליך הכימוי' (קואנטיפיקציה) לחוד' (השופט ויתקון בע"א 156/59 ועדת השומה שליד עיריית ירושלים נגד דינוביץ, בעמ' 1336) ... מטרת השומה אינה ליצור את נטל המס, כי אם אך ורק לעשותו בר-ביצוע' (שם, בעמ' 1337).

...

סעיף 15 אינו מסמיך לתקן את ההחלטה המוטעית באופן רטרואקטיבי, כך שגם אם יש מקום לתיקון מהסוג הנדון לפי סעיף 15, עדיין עלינו לבחון אם על-פי הפרשנות הראויה ועל-פי העקרונות המקובלים עלינו, יש מקום שתיקון כזה ייעשה עם תוקף רטרואקטיבי."

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

וכן דבריו של כב' השופט ריבלין, בפסקה 15 לפסק דינו בעניין ששון לוי:

"מן האמור לעיל עולה כי הן החיובים שהושתו על לוי בגין השנים 1995-1998... הם רטרואקטיביים. כזכור, העירייה חולקת על כך. לשיטתה, הודעות החיוב שנשלחו ללוי לא משיתות לראשונה ארנונה חדשה, אלא אף מתקנות שומות מוטעות, ולכן אין לבחון אותן במונחים של רטרואקטיביות. אין לקבל טענה זו. ראשית, במישור היחסים שבין לוי לבין העירייה, הודעות החיוב שנשלחו ללוי משיתות עליו – לראשונה – ארנונה בגין המגרש. העובדה כי העירייה השיתה את הארנונה, קודם לכן, על 'בית ארלוזורוב' אינה בעלת נפקות בכל הנוגע למישור יחסים זה. שנית, גם אם אכן היה מדובר, כטענת העירייה, ב'תיקון שומות' – לא היה בכך כדי לייתר את בחינת תחולתו בזמן של התיקון. זאת בשל שהרציונאליים שעומדים מאחורי החזקה נגד תחולה רטרואקטיבית ובהם: צדק והגינות, אינטרס הסתמכות, יציבות משפטית ואמון הציבור במוסדות השלטון – חלים על תיקון שומת ארנונה כפי שהם חלים על השתת ארונה לראשונה..."

(ראו לעניין זה גם: עע"מ 89/13 עיריית דמת גן נ' אריה הראל (24.2.2015); רע"א 187/05 נעמה נסייר נ' עיריית נצרת עילית, פ"ד סד(1) 215; דנג"ץ 9411/00 ארקו תעשיות חשמל בע"מ נ' ראש-עיריית ראשון לציון, פ"ד נז(5) 673).

ועתה לעניינינו.

35. האם בנמצא "טעמים כבדי משקל" לחיובה של החברה בחובות ארנונה בחודש ינואר 2011 רטרואקטיבית לשנים 2006-2011, אשר יהא בהם להצדיק את סתירת החזקה בדבר העדר סמכותה של הרשות המקומית לבצע חיובים למפרע, ובכלל זה, האם ההחלטה של העירייה עומדת במבחן הסבירות? מצאתי כי התשובה לשאלה זו לשלילה. חיובה של החברה בחיוב רטרואקטיבי, אינו עומד בדרישות הפסיקה. לא הוצגו לפני טעמים "כבדי משקל" לחיובה של החברה בחובות ארנונה באופן רטרואקטיבי, ואין בטעמי העיריה כדי להצדיק את סתירת החזקה בדבר העדר הסמכות של הרשות המקומית לביצוע חיובים למפרע. ההחלטה לחיוב החברה באופן רטרואקטיבי אף אינה עומדת במבחן הסבירות.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

36. דוחה אני את עדותו של מר גנון, מטעם העירייה, כי העיריה ידעה בפועל על שינוי בזהות המחזיק בנכסים רק בחודש ינואר 2011 (ע' 19 ש' 9-8) ועל כן השינוי במחזיק נעשה במועד זה. עדותו של מר גנון נסתרת מהראיות אשר הובאו לפני בתיק, וכן מעדותו של מר גנון עצמו.

כך, ממכתב הנתבע לעירייה בכתב יד (נספח ג' לתצהיר ת/1) עולה כי הנתבע פנה לעירייה כבר בשנת 2007 ולכל המאוחר תחילת שנת 2008 בהצעת פשרה. כך עולה גם מתשובת העירייה להצעתו, אשר ניתנה ביום 24.3.2008 (נ/1). מכתב זה של העירייה מתייחס לשני הנכסים. מכאן כי העירייה ידעה ומכל מקום יש להחזיקה כידועת כי הנכסים בחזקת החברה כבר בשנת 2008. בעקבות פניית הנתבע לעירייה הזמינה העירייה דו"ח חוקר. בדו"ח החוקר, אשר הונפק ביום 20.12.2009, צוינו הדברים הבאים -

"כיום קיימת חברה בשם זהה אולם בעלת ח.פ. שונה שמספרו - 51-3691139, החברה הוקמה בשנת 2005 ובעליה הינו מר בדוסה משה, מגיש הפשרה הנוכחית".

37. הגשת הצעת פשרה מטעם הנתבע מהווה עדכון של העירייה לגבי זהות המחזיק. משכך, העירייה עודכנה על ידי הנתבע בדבר החזקת החברה בנכסים עוד קודם להנפקת דוח החוקר, בשנת 2007 ולכל המאוחר בתחילת שנת 2008. העיריה לא הסתפקה בעדכון זה וחרף הודעת הנתבע פנתה (באופן תמוה) לחוקר פרטי, על מנת שיאשר את דבר הדיווח (עדותו של מר גנון, ע' 19 ש' 13-11) (כאשר יש להניח כי הוצאות החוקר הפרטי הושטו בסופו של דבר על החברה - הנישום). העירייה לא נתנה הסבר המניח את הדעת, מדוע לא שונתה זהות המחזיק בהתאם להודעתו של הנתבע מיד עם מתן העדכון בדבר שינוי המחזיק, אלא נדרשה לשירותיו של חוקר פרטי לצורך כך.

זאת ועוד, משהוגש לעירייה דו"ח החוקר, היה מקום לצפות כי העירייה תעדכן את זהות המחזיק בנכס לאלתר, מיד עם הנפקתו (ביום 20.12.2009), ולכל המאוחר עד לתחילת שנת המס 2010, אולם העיריה לא טרחה לבצע את העדכון. הסבר תמוה לכך סיפק מר גנון בעדותו, כי על אף שדו"ח החוקר הונפק בחודש דצמבר 2009, הוא הגיע לידי מי מהעירייה (פיזית) רק בחודש מאי 2010 (ע' 19 ש' 23-11). לא הובהר על ידי התובעת מדוע נדרשו חודשים תמימים מיום בו הדו"ח הונפק, ועד ליום בו הגיע הדו"ח לידי העירייה, זאת כאשר דו"ח החוקר נערך לבקשת העיריה, בניסיונה לברר את זהות המחזיק בפועל בנכס, ולעירייה היה אינטרס מובן לקבלו.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

38. אולם גם בכך לא נסתיימו תמיהותיי, שכן גם לו אקבל את טענתה (התמוהה) של העירייה, לפיה ידעה על השינוי בזהות המחזיק רק בחודש מאי 2010 (ע' 19 ש' 9-8 לעדותו של מר גנון), רק עת הגיע דוח החוקר לידי העירייה בפועל, לא ברור מדוע המתינה העירייה עם העדכון עד לחודש ינואר 2011, מעל לחצי שנה לאחר קבלת דו"ח החוקר לידיה (באשר לכך, ראו מכתבה של העירייה מיום 20.1.11; נספח ד' לתצהיר גנון). יצוין כי התובעת לא צרפה את דוח החוקר למסמכיה, אלא זה צורף לתצהירו של הנתבע. למרות כל אלה המשיכה העירייה לשלוח הודעות דרישה המתייחסות לצור מיגון, עד לשנת 2011. לא זו אף זו, אף חובות הארנונה בגין הנכס הראשון, שלא הוחזק מעולם על-ידי חברת צור מיגון והיה בבעלות ובחזקת הנתבע קודם שהועבר לחזקת החברה, יוחסו לחברת צור מיגון, כעולה מההודעה מיום 14.5.2008 על חוב בסך 99,158 ₪ עד יום 31.12.2008. במאמר מוסגר יצוין כי לא מן הנמנע כי בעקבות הודעת העדכון ששלח הנתבע עדכנה העירייה (בטעות) את צור מיגון כמחזיקה בשני הנכסים – במקום לעדכן את שם המחזיק לחברה.

39. אכן, חזקה על הנתבע, כמנהל החברה, כי ידע כי על החברה לשלם ארנונה, וחובה הייתה עליו לדאוג לתשלום חובות הארנונה של החברה. על כן וברגיל אף אין מקום להתגונן תחת הטענה לפגיעה באינטרס ההסתמכות (דברי כב' השופטים ד' ברק ארז ומ' מזוז בעעמ 89/13 עיריית רמת גן נ' אריה הראל (24.2.2015)). אולם במקרה זה נחה דעתי כי הנתבע סבר שתשלומים אשר שילם לעירייה, בגין חובות הארנונה לנכס אשר היה באחזקתו (הנכס הראשון), כוללים את חובות הארנונה של החברה. למעשה סבר הנתבע (ככל הנראה בטעות) כי החברה עודכנה כמחזיקה בנכסים בספרי העירייה. כך עולה ממכתבו של הנתבע מיום 10.3.2010 (קודם לעדכונה של החברה על ידי העירייה כמחזיקה בנכסים), אשר נכתב בכתב ידו של הנתבע, על גבי נייר הנושא לוגו של החברה (נספח 18 לתצהיר הנתבע), ובו צוינו הדברים הבאים:

"לכ' מנהל הכספים.

אגף גביה.

קיבלת סכום של 20,000 ₪ ע"ח תשלומי ארנונה מצורך מסמך, ואמרתה (הטעות במקור - ס.מ.) שתחזור עם תשובה לוועדה להנחות לאחר תשלום זה, אבל עד היום לא קיבלתי תשובה. ח.פ.
513691139"

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

40. מסקנה זו מקבלת תימוכין ממכתבו של הנתבע לעירייה (אשר אינו נושא תאריך, צורף כנספח ג' לת/1), שם ציין הנתבע דברים אלו:

"כיום התברר לי כי רק בחודש פברואר 2011 בוצע שינוי מחזיק על שם החברה החדשה (שלי) לאחר דוח חוקר (לא ברור לי מה זה אומר). השינוי מחזיק בוצע מיוני 2011 כאשר בפועל אנחנו נמצאים מנובמבר 2006 (ראה חוזה שכירות מצורף). מאחר ובוצע הש.מ. העבירו את כל החיובים אך לא העבירו את כל התשלומים ששולמו. מן הראוי שיתייחס לתשלומים ששולמו בהתאם לחיובים..."

41. וכן ממכתבו של הנתבע לעירייה, מחודש ספטמבר 2011 (נספח 22 לתצהיר הנתבעים), בו מבקש הנתבע מהעירייה לשייך תשלומים אשר ביצע בעבר, ואשר יוחסו בטעות (להבנתו של הנתבע), לחובה של חברת צור מיגון, אשר החזיקה בנכס לפניו, לחשבון חוב הארנונה של החברה. כך ממכתבו של הנתבע:

"... א. תשלומים אשר בוצעו עבור חשבון החוב. אך ללא ידיעת המבקש ובהיסח דעתי הועברו לטובת החברה הקודמת אשר עסקה קודם ואשר מספר הח.פ. שלה הוא 512884222.

ב. תשלומים אלו לא זיכו את המבקש, אלא את החשבון של החברה אשר בה עבד כשכיר. למבקש אין כל שייכות לחוב הארנונה זה ולפיכך חובה יהיה לזכותו בהתאם..."

42. מדברים אלו עולה כי אזלת ידה ורשלנותה של העירייה בכל הנוגע לעדכון החברה כמחזיקה בנכסים הובילו לטעות נגרת אצל הנתבע, ולסברתו, בטעות, כי תשלומים אשר מבוצעים על ידו כוללים את חובותיה של החברה. לו ידע הנתבע בזמן אמת, כי חובות החברה כה גבוהים, יתכן והיה די בכך כדי לצמצם את נזקיו, ולסגור את החברה במועד מוקדם יותר. למסקנה זו הגעתי גם לאור התרשמותי מנכונותו של הנתבע לשלם את חובות החברה (חרף קשייה הכלכליים), ולכך שהנתבע לא היה אדיש למצב דברים זה. אשר על כן, חיובה של החברה בחובות ארנונה לשנים 2006-2011 הינו חיוב רטרואקטיבי, אשר נעשו עקב מחדלה ואוזלת ידה של העירייה, וללא אשם תורם מצד הנתבע. בנסיבות שהוכחו לפניי, נחה דעתי כי הנתבע לא התחמק מתשלומי ארנונה במעשה מרמה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 16-01-54767 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

או הטעיית הרשות (עצמ 6704/13 ועד מקומי תנובות נ' תוסף קומפאונדס בע"מ 8.7.2015); ע"א 4452/00 ט.ט. טכנולוגיה מתקדמת בע"מ נ' עיריית טירת הכרמל, פ"ד נו(2) 773.

43. משלא הובא הסבר המניח את הדעת למחדלה או התרשלותה של העירייה באשר לאי עדכון החברה כמחזיקה בנכס במועד, ומשמצאתי כי לא נפל פגם בהתנהלותו של הנתבע, שכן זה פעל לצורך עדכונה של העירייה בזמן אמת, ובהביאי בחשבון את התקופה הארוכה לגביה בוצע החיוב הרטרואקטיבי באופן שאינו סביר, אני קובעת כי החיובים הרטרואקטיביים אשר הושתו על החברה, החל מחודש אוגוסט 2006 ועד לחודש ינואר 2011, נעשו בניגוד לדין - ואלו יימחקו מספרי העירייה.

התיישנותם של החיובים

44. טוענים הנתבעים כי החיובים הרטרואקטיביים בהם חויבו בגין השנים 2006-2009 לוקים בהתיישנות, שכן כתב התביעה הוגש בתחילת שנת 2016. טענת ההתיישנות הועלתה לראשונה בתצהיר הנתבע (סעיף 24), לטענת הנתבעים בשל אי הבנתם את מועדי החיוב, כאמור בדפי החיוב אשר צורפו לכתב התביעה.

התובעת לא התנגדה לטענה זו, ועל כן אדון גם בה.

45. משקבעתי כי האשם באי עדכון החברה כמחזיקה בנכסים נח לפתחה של העירייה, שכן ידעה או היה עליה לדעת על זהות המחזיקה בפועל בנכסים לכל המאוחר בתחילת שנת 2008, לא הובא כל טעם מספק מדוע לא הוגשה התביעה בתקופה הקבועה בחוק ההתיישנות.

כפועל יוצא, אין מקום לקבוע כי במקרה זה מתקיימים יסודות סעיף 8 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 (להלן: "חוק ההתיישנות") (התיישנות שלא מדעת) לפיהן נעלמו מן העירייה העובדות המהוות את עילת התביעה בנסיבות אשר לא היו תלויות בה או שניתן היה למנען בזהירות סבירה. לעניין זה אציין כי התובעת לא טענה כי יש להחיל עליה את הוראות סעיף 8 לחוק ההתיישנות, או כי חלים עליה תנאי החריג, וממילא לא הוכיחה את התקיימותו של הסעיף, כפי הנדרש (ראו - ע"א 2919/07 מדינת ישראל - הוועדה לאנרגיה אטומית נגד עדנה גיא-ליפל (19.9.2010)).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

46. על פני הדברים, הואיל והמדובר בחיוב אשר הוטל על החברה לראשונה בשנת 2011, בגין חוב ארנונה לשנים 2006-2011 דומה כי ממילא חלפה תקופת ההתיישנות בגין חיובים שעד לשנת 2009, נוכח הגשת התביעה בתחילת שנת 2016. ויודגש: אין בכוחם של הליכי גבייה מינהליים שנקטה רשות מינהלית כדי לעצור את מרוץ ההתיישנות בהליך אזרחי (רע"א 4302/16 עיריית ירושלים נ' פרידמן צבי (16.4.2018)).

תוצאה זו מצטרפת לקביעתי לעיל, ומשלימה אותה.

47. משאלו הם פני הדברים, נותרנו עם השאלה - מה דינם של חיובי הארנונה בהם חויבה החברה החל משנת 2011?

כפי שפורט לעיל, מבקשת התובעת בתביעה זו לחייב את הנתבע לשאת באופן אישי בחובות הארנונה של החברה מכוח הרמת מסך ההתאגדות הסטוטורית, הקבועה בסעיף 8(ג) לחוק ההסדרים, וכן מכוח דיני הרמת המסך הכלליים.

בעניינינו, מצאתי כי אין זה מן המקרים אשר יש בהם כדי להורות על הרמת מסך כמבוקש, והכל כדלהלן -

הרמת מסך סטטוטורית

48. בהתקיים התנאים המצטברים המנויים בסעיף 8 לחוק ההסדרים וסעיף 119א(א) לפקודת מס ההכנסה, תוכל רשות לרדת לכיסו של בעל חברה, אשר צברה חובות ארנונה שלא שולמו.

כך, טוענת התובעת, יש להורות במקרה דנן.

49. סעיף 8 לחוק ההסדרים, בא לעולם בתיקון חקיקה, במסגרת סעיף 79 לחוק המדיניות הכלכלית בשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה) תשס"ד-2004. מטרתו של התיקון הייתה לאפשר אמצעי גבייה יעיל של חובות ארנונה (ראו גם ע"א (ת"א) 2139-08 דן הלל נגד מועצה מקומית כפר שמריהו (22.6.2010) (להלן: "עניין הלל")).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

להלן ההוראות הרלוונטיות לעניינו -

"(א) מועצה תטיל בכל שנת כספים ארנונה כללית, על הנכסים שבתחומה שאינם אדמת בנין; הארנונה תחושב לפי יחידת שטח בהתאם לסוג הנכס, לשימושו ולמקומו, ותשולם בידי המחזיק בנכס.

...

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א) והוראות כל דין, היה הנכס נכס שאינו משמש למגורים, והמחזיק בו הוא חברה פרטית שאינה דייר מוגן לפי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972 (בסעיף זה – עסק), ולא שילם המחזיק את הארנונה הכללית שהוטלה עליו לפי סעיף קטן (א), כולה או חלקה, רשאית הרשות המקומית לגבות את חוב הארנונה הסופי מבעל השליטה בחברה הפרטית, ובלבד שהתקיימו לגבי הנסיבות המיוחדות המנויות בסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה, בשינויים המחויבים; בסעיף זה –

'חוב ארנונה סופי' – חוב לתשלום ארנונה, שחלף לגביו המועד להגשת השגה, ערר או ערעור, לפי העניין (בסעיף זה – הליכי ערעור), ואם הוגשו הליכי ערעור או תובענה אחרת – לאחר מתן פסק דין חלוט או החלטה סופית שאינה ניתנת לערעור עוד;

'חברה פרטית' – כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט-1999;

'בעל שליטה' – כהגדרתו בסעיף 119א לפקודת מס הכנסה.

סעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה קובע כהא לשינה –

"(1) היה לחבר-בני-אדם חוב מס ונתפרק או העביר את נכסיו ללא תמורה או בתמורה חלקית בלי שנותרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את חוב המס שהחבר חייב בו ממי שקיבל את הנכסים בנסיבות כאמור.

(2) היה לחבר בני אדם חוב מס סופי והוא העביר את פעילותו לחבר בני אדם אחר, שיש בו, במישרין או בעקיפין, אותם בעלי שליטה או קרוביהם (בפסקה זו – החבר האחר), בלא תמורה או

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

בתמורה חלקית, בלי שנותרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את חוב המס שהחבר חייב בו מהחבר האחר.

(3) בלי לגרוע מהוראות פסקאות (1) ו-(2), היה לחבר בני אדם חוב מס סופי והוא התפרק או הפסיק את פעילותו בלי ששילם את חוב המס האמור, יראו את הנכסים שהיו לחבר כאילו הועברו לבעלי השליטה בו בלא תמורה, וניתן לגבות מהם את חוב המס, אלא אם כן הוכח אחרת להנחת דעתו של פקיד השומה."

50. בהתקיים התנאים המנויים בסעיפים שהובאו לעיל, תקום חזקה עובדתית, כי נכסי החברה הועברו לבעלי השליטה בחברה, ללא תמורה, או בתמורה חלקית. שלילת החזקה מוטלת על הטוען, ובעניינינו- על הנתבע. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט י' דנציגר בסעיף 9 לפסק דינו ברע"א 7392/12 רומנו נגד עיריית יהוד מונסון (25.10.12) (להלן: "עניין רומנו"):

"קריאת לשונם של הסעיפים שבמחלוקת – סעיף 8(ג) לחוק מזה וסעיף 119א(א)(3) מזה – במשולב, מלמדת בבירור כי צדק בית המשפט המחוזי בקבעו כי בהינתן קיומו של חוב מס סופי והפסקת פעילותה (או פירוק) של חברה פרטית, אין על המועצה להוסיף ולהוכיח כי נכסי החברה הועברו לבעל השליטה. במילים אחרות, החזקה על פי הסעיף, דהיינו: העובדה שלכאורה הוכחה (בהיעדר הוכחה לסתור), מתייחסת הן לעצם ההעברה לבעל השליטה, והן לכך שזו נעשה שלא בתמורה או בתמורה חלקית... כל מסקנה אחרת תסכל למעשה את הטעם הטמון בהעברת הנטל אל בעל השליטה על פי ההסדר"

51. מטרתו של החוק, כפי שהובא בפסק דינו של כב' השופט שנלר, בעניין רומנו הוא:

"למנוע התחמקות מתשלום מס באמצעות הברחת נכסי החברה החייבת, תוך מתן אפשרות, ואמצעי נוסף לרשויות מקומיות לגבות חובות ארנונה, במקרים בהם חברות פרטיות שנשאו בחובות כלפי הרשויות הפסיקו את פעילותן ו"נעלמו" מהשטח ללא שפרעו חובותיהם לרשויות. החזקה הקבועה בחוק מאפשרת לבית המשפט לייחס את חיוב הארנונה לבעלי השליטה בחברה החייבת, שכן רואים אותם כמי שקיבלו את נכסיה ללא תמורה, דהיינו עסקינן בנכס מוברח" (שם, פסקה 15 לפסק הדין).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

52. על מנת לעמוד בנטל הנדרש, על הנתבע להציג תשתית עובדתית ראויה, הנתמכת בראיות ממשיות. עוד נקבע כי "ככל שבעל שליטה טוען כי נכסים אלו או אחרים נמכרו, עליו להוכיח כי אכן שולמה תמורה מלאה בגין מכירה זו" (עניין רומנו, ס' 17 לפסק הדין). עוד נפסק כי התשתית הראייתית, צריכה להיות מלאה, עליה להתייחס לכלל הרכוש של החברה, ואילו "הוכחה המתייחסת לחלק מן הנכסים או לחלק מנושים אין בה די" (פסקה 17 בפסק דין בעניין הלל).

מן הכלל אל הפרט -

53. בעניינינו, מתקיימים התנאים להעברת הנטל לנתבעת, שכן המדובר בנכס אשר שימש כבית עסק; הוחזק על ידי החברה (שאינה דייר מוגן - ראו בהקשר זה סעיף 2. להסכם השכירות בנכס השני, נספח ג' לת/1); החברה בבעלותו של הנתבע, כמו גם מדובר בחוב ארנונה סופי וחלוט אשר לא הוגשה בגינה השגה לעירייה או ערר לוועדת הערר.

יש לציין כי הוויכוח בין התובעת לנתבע, בשאלה האם נמכרה החברה או נמכר רק הציוד שהיה ברשותה, הינו ויכוח עקר, שכן אין חולק כי החברה הפסיקה פעילותה, אינה מקיימת פעילות עסקית, ובכך יש כדי לקיים את האמור בסעיף 119א(3) לפקודת מס ההכנסה (כך עולה גם מאישור בנק לאומי בדבר סגירת חשבון הבנק של החברה, נספח 6 נ/3). יחד עם זאת אציין עתה כי אין אינדיקציה למכירת החברה עצמה, שכן לא נטען ולא הוכח כי נמכרו מניותיה של החברה. כל שהוכח לפניי הוא כי נמכר הציוד אשר היה ברשות ובבעלות החברה ובהקשר לכך, מקובלת עליי עדותו של מר בן דוד, רו"ח החברה (ע' 16 ש' 12-14).

54. אין חולק כי החברה חדלה מפעילותה וכי נכסי החברה נמכרו (ראו ס' 21 לכתב ההגנה; ס' 3 לתצהיר הנתבע, וכן עדותו של מר יוסי בן דוד, רו"ח החברה, לפיה אין פעילות חשבונאית ממשית לחברה, וזו חדלה מלפעול ב- 1.5.2012 (ע' 13, ש' 15-17; ש' 20-22)). בנסיבות אלה קמה מכוח הוראות הסעיף "חזקת ההברחה", ועל הנתבע להוכיח שלא הועברו אליו נכסים מהחברה בתמורה או בתמורה חלקית, כאמור בסעיף 119א(3) לפקודת מס ההכנסה (ראו לעניין זה קביעתו של בית המשפט המחוזי בע"א 23647-03-11 עיריית יהוד נגד רומנו ואח' (28.8.2012), בעמ' 6 לפסק הדין).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

55. להוכחת טענתו כי לא הועברו אליו נכסים עם מכירת החברה צרף הנתבע את הסכם המכר מיום 18.7.2012 (צורף כנספח 3 לתצהיר הנתבע, נ/3). התרשמתי כי הסכם המכר - אותנטי, ומטרתו הינה מכירת הציוד במחיר המרבי האפשרי בשוק חופשי.

על אותנטיות העסקה ניתן ללמוד גם מניסוחו המפורט של הסכם המכר, בו צוין כי הנתבע התקשר בעסקה קודמת למכירת החברה, עם מר ניסים ביטון, ואילו מפאת חוסר יכולתו הכלכלית של מר ביטון להשלים את העסקה, והעדר התשלום מצד מר ביטון, באו הנתבע והקונה בהסכם זה (ראו תחת כותרת "ההואיל" הראשון בתחילת ההסכם). לו היה מדובר בהסכם פיקטיבי, הדברים לא היו מצוינים עלי דף, ואף ספק הוא אם נדרש היה הנתבע להסכם "פיקטיבי" נוסף להסכם אשר קדם לו. עוד על פי הסכם המכר, הקונה רכש את הציוד והמלאי של העסק, במטרה להמשיך ולהפעיל את החברה שבבעלותו במבנה הקיים בנכס השני. כך עולה מסעיף 6.2 להסכם המכר הקובע - "המוכרת מתחייבת לסייע לקונה להעביר את כל זכויותיה על פי הסכם השכירות במושכר בו מצוי העסק לידי הקונה, כך שהקונה תוכל להמשיך ולפעול במקום".

דברים אלו משקפים את רצונו של הנתבע למכור את הציוד עצמו (ומנגד את רצונו של הקונה להמשיך להפעיל את העסק באותה המתכונת) וכי אין המדובר בהסכם פיקטיבי אשר נועד להסתיר את הברחת הנכסים.

56. עוד, התרשמתי מפירוט הממכר אשר הובא בסעיף 4 להסכם, כי מטרתה של עסקה זו הינה מכירת הציוד בתמורה מלאה, הא ותו לא. כך מנוסחו של ההסכם -

"הגדרת הממכר בהסכם זה משמעו:

4.1 ציוד, ריהוט, מלאי, מלגזה, ציוד משרדי, אביזרי תצוגה לרבות ארונות קרמיקה, סטנדים וכדו' וכל יתר הפריטים המצויים בעסק נכון למועד החתימה על הסכם זה.

המוכרת מצהירה כי היא הבעלים של כל הציוד המצוי בעסק והינה רשאית להתקשר בעסקה למכירתו.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

4.2. המוניטין של העסק, לרבות הזכות להשתמש בשם העסק ולרבות הבעלות על כל הסימנים המסחריים והשמות המסחריים השייכים למוכר ובלבד שהנ"ל ניתנים להעברה על פי כל דין, ובתנאי שהקונה יישא בהוצאות העברתם ורישומם."

57. טענותיה של התובעת, כי בגין עסקת המכר בוצע תשלום חלקי בלבד, נדחות. מקובלת עליי עדותו של הנתבע, כי התמורה אשר סוכמה בין הצדדים, הינה התמורה המקסימלית אשר הצליח להשיג בגין הציוד, זאת גם נוכח ניסיונו לבצע עסקה קודמת – אשר נכשל. כך עולה מעדותו של הנתבע, המקובלת עליי:

"ש. איך הגעת למספר הזה 250,000 ₪? איך עשית את החישוב?"

ת. אני דרשתי יותר אבל לא הצלחתי לקבל. רציתי לקבל על חנות שעובדת יותר כסף כאילו מוניטין, אבל לא קיבלתי. קיבלתי רק על ציוד" (עמ' 32 ש' 13-14).

58. אכן, בהסכם המכר מצוין כי התמורה כוללת גם את המוניטין של החברה, אולם אני מקבלת את עדותו של רו"ח החברה - מר בן דוד, לפיה הציוד נמכר עת החברה הייתה מצויה בהפסדים, ועל כן אין הערכת שווי למוניטין (ע' 15 ש' 18-19). מקובלת עליי עדותו של הנתבע, לפיה העריך את שווי הציוד אשר נמכר בסך של 200,000 ₪ בלבד (ע' 22 ש' 1-31). הנתבע ידע לתת הערכה כספית לפריטי הציוד אשר מכר (כך פרט כי העריך את המדפים והמכונות בסך של 50,000 ₪ ואילו מתוך סכום זה סכם את המלגזה בשווי 15,000 ₪). בנסיבות העניין, כאשר שווי הציוד אשר נמכר על ידי החברה אינו רב, הערכתו על-ידי הנתבע וללא הזקקות לשמאי, הנה סבירה.

59. עוד מקבלת אני את עדותו של הנתבע, לפיה התמורה לא הועברה ישירות לידי, אלא נותרה בידי המוכר, אשר שילם את הכסף לספקים להם חבה הנתבעת. כך מעדותו של הנתבע:

"ש. איך הכסף עבר אליך?"

ת. הכסף לא עבר אלי בכלל הוא נשאר אצל הקונה עצמו אני ביקשתי שיישאר אצלו, הוא פשוט קיבל ממני הוראה לשלם את הכסף לספקים ומתוך הכסף הזה לא ראיתי אגורה אחת ולא ניסיתי לקבל את הכסף הזה" (ע' 32 ש' 29-31).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

דברים אלו עולים ישירות גם מניסוחו של הסכם המכר:

"עבור רכישת הממכר ישלם הקונה למוכר סך של 250,000 (מאתיים וחמישים אלף) נה בצירוף מע"מ כחוק כנגד חשבונית, כאשר הסכום הנ"ל כולו ישולם לספקים להם המוכרת חייבת כספים".

60. אני נסמכת גם על כרטסת החשבונות (נספח 5 נ/3), והרישומים אשר נערכו בה בסמיכות זמנים לחתימה על ההסכם (ביום 10.7.2012, שמונה ימים קודם לחתימה על ההסכם), ומציינים את התקבול האמור, כרישומים המעידים על אותנטיות העסקה (ואשר לא נועדו לצורך העניין ליצירת ראיות פיקטיביות בעניין המכירה, לצורכי משפט). זאת ועוד, ביום בו נרשמה העסקה בכרטסת החשבונות של החברה (10.7.2012) הונפקה גם חשבונית מס בגין התשלום בסך של 290,000 נה (250,000 נה + 16% מע"מ), (צורף כנספח 4 נ/3), ובכך יש לחזק את מהימנות העסקה.

61. אין ממש בטענת התובעת, לפיה רישום התקבול בגין העסקה בספרי החשבונות של החברה שמונה ימים בטרם נחתם ההסכם מעיד על פיקטיביות ההסכם. כל שיש בעניין זה להראות הוא כי הרישומים בספרי החברה נעשו על בסיס הסכמות בעל פה אשר הושגו בין הצדדים קודם לחתימת ההסכם. החתימה על ההסכם מהווה גושפנקה לרישומים אלו, כמו גם הנפקת חשבונית מס לעסקה ביום בו בוצע הרישום בפנקסי החברה.

62. בנוסף, יש ברישומי הכרטסת אשר בוצעו כולם ביום 31.12.2012 בדבר העברת תשלומים לספקים השונים, כדי לתמוך בגרסתו של הנתבע, לפיהן התמורה מהמכירה שולמה ישירות לספקים, על ידי הקונה. מסקנתי זו נתמכת בכך שכלל הרישומים נעשו בזמן אמת, עוד בשנת 2012, ולא לאחר הגשת התביעה (שנת 2016), לצורכי משפט.

מכלל דברים אלו, ומהתרשמותי מהעדויות והראיות אשר הונחו לפניי, אני מקבלת את טענת הנתבע כי התמורה אשר נקבעה בהסכם, הינה תמורה מלאה בגין הממכר.

63. עוד מקובלת עליי טענת הנתבע, כי העדיף לשלם את חובותיו לספקים באמצעות הקונה, אשר נשא בתשלום על חשבון התמורה (עדותו של הנתבע עמ' 33 ש' 28-30), בשל החשש כי כספי

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

התמורה אשר יועברו לידי הנתבע יעוקלו, וזה לא יצליח לעמוד בהתחייבויותיו. יש לציין כי אין באופן ביצוע העסקה באופן זה כדי להעיד כשלעצמו על "הברחת נכסים", או על העדר מתן תמורה או תמורה חלקית לעסקה. אופן התשלום לספקים, פורט על ידי הנתבע באופן המקובל עליי, כך:

"ת. הייתי שולח כל ספק וספק שהגיע אליי ודרש את הכסף שלו, הגענו להסכמה על הסכום שמגיע לו ואז שלחתי אותו למזרחי, הקונה, כמובן תך הודעה שלי למזרחי, תיתן לספק כך וכך כסף".
(ע' 33 ש' 28-30).

64. בהקשר זה אציין כי בין הקונה לנתבע אין קשר משפחתי או חברי, ויש בכך כדי לחזק את טענותיו של הנתבע כי אין המדובר בעסקה פיקטיבית, שכן לא ברור מדוע "סייע" אדם זר לנתבע "להבריח נכסים" ובכך ישים עצמו בסיכון.

סיכומם של דברים, הנתבע הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח כי עסקת המכר הינה אותנטית, ולשלול את חזקת ההברחה.

מכאן, אין מקום להורות על הרמת מסך סטוטורית והתביעה בהקשר זה - נדחית.

הרמת מסך

65. המסגרת החוקית להרמת מסך ההתאגדות, מצויה בסעיף 6 לחוק החברות אשר קובע -

"(א) (1) בית משפט רשאי לייחס חוב של חברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות העניין צודק ונכון לעשות כן, במקרים החריגים שבהם השימוש באישיות המשפטית הנפרדת נעשה באחד מאלה:

(א) באופן שיש בו כדי להונות אדם או לקפח נושה של החברה;

(ב) באופן הפוגע בתכלית החברה ותוך נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה, ובלבד שבעל המניה היה מודע לשימוש כאמור, ובשים לב לאחזקותיו ולמילוי חובותיו כלפי החברה לפי סעיפים 192 ו-193 ובשים לב ליכולת החברה לפרוע את חובותיה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

(2) לעניין סעיף קטן זה, יראו אדם כמודע לשימוש כאמור בפסקה (1)(א) או (ב) גם אם חשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות, שגרמו לשימוש כאמור, אך נמנע מלבררן, למעט אם נהג ברשלנות בלבד..."

66. ככלל, הסעד של הרמת מסך הינו "סעד קיצוני ומרחיק לכת, שיש לעשות בו שימוש זהיר ביותר במקרים חריגים ולא כדבר שבשגרה..." (ע"א 3807/12 מרכז העיר אשדוד ק.א. בע"מ נגד שמואל שמעון, פסקה 56 (22.1.2015) (להלן: "עניין מרכז העיר אשדוד"); תא (י-ם) 57216-11-13 עיריית ירושלים נגד יוסף ויורם חנויות הלבשה בע"מ (3.7.2018)).

סעד זה ישמר "למקרי קצה" ולנסיבות חריגות בלבד, בהן הוכח ניצול לרעה של מסך ההתאגדות. צמצום הכלל להרמת מסך, מתבטא גם בדרישת הפסיקה, לבסס את הבקשה להרמת מסך בעובדות, עוד בכתב הטענות (פר"ק (מחוזי ת"א) 20173-12-09 דנשיר תוכנה בע"מ נגד די.אס. נולדג' בע"מ (23.11.2011) (להלן: "עניין דנשיר"; ע"א 8845/12 רום נגד זאבי (25.11.2014)). הרציונל לכלל זה, הובא בת"א 40931-06-13 עיריית ירושלים נגד שירותי מזון מוכן ל.ר. בע"מ (ס' 74 לפסק הדין (27.8.2015)):

"כידוע, עיקרון יסוד של דיני התאגידים הוא עיקרון האישיות המשפטית הנפרדת. עיקרון זה נתפס כחיוני לשם עידוד פעילותן של חברות ועל מנת לאפשר נטילת סיכונים עסקיים שהפרט לא היה מוכן ליטול לו היה נמצא אחראי אישית לכל כישלון עסקי. עיקרון זה מקים 'מסך' המפריד בין החברה לבין בעלי מניותיה. הרמת המסך פירושה התעלמות מאותה הפרדה, תוך יצירת יריבות ישירה בין נושי החברה לבין בעלי מניותיה, בדרך כלל על מנת להטיל על בעלי המניות אחריות אישית לחובותיה של החברה. הרמת מסך מהווה סעד חריג, שניתן להיזקק לו בהתקיים תנאים מסוימים וכאשר הדבר נחוץ לעשיית צדק ולשמירה על טובת הציבור ועל מנת למנוע מבעלי המניות לנצל לרעה את ההפרדה בינם לבין החברה לשם השגת מטרה בלתי כשרה הכרוכה בפגיעה בצדדים שלישיים (ראו, למשל, ע"א 313/08 נשאשיבי נגד רינראוי בפסקאות 74-84 לפסק דינו של כבוד השופט י' דנציגר (1.8.2010); ע"א 10582/02 בן אבו נגד דלתות חמדיה בע"מ (16.10.2005); רע"א 6039/04 פלזשטיין נגד עובדיה (6.6.2005))."

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

67. התנאים להרמת מסך קשיחים, ואין בקיומו של חוב לרשויות המס; או אף בהיותה של החברה "חברה משפחתית" כדי להוות עילה להרמת מסך כשלעצמם. יפים לעניין זה האמור בע"א 4403/06 שפירא נגד עיריית תל אביב (23.3.2011) בהקשר זה:

"בית המשפט קמא פסק כי המערער הקים את שלוש החברות כדי שבמקרה של כישלון עסקי – נושיו לא יפנו אליו ישירות. אולם אמירה זו כשלעצמה משקפת את עיקרון האישיות המשפטית הנפרדת, העומד בבסיס הקמת החברה; הגבלת האחריות היא אחד הטעמים הלגיטימיים לניהול העסק כחברה, מלכתחילה. על מנת להרים את מסך ההתאגדות ולייחס את חובות החברה לבעלי מניותיה – אין די בקביעה כי בעל המניות היה מעוניין ליהנות מיתרונותיה של האישיות המשפטית הנפרדת, אלא יש צורך להראות כי נעשה בה שימוש לרעה. אכן, ההליך של הרמת המסך נועד, במובן מסוים, לחזק את הכלל בדבר אישיותה המשפטית הנפרדת של החברה, שכן מטרתו היא למנוע פגיעה בה בדרך של ניצול לרעה של עיקרון האישיות המשפטית הנפרדת והסתתרות מאחורי מסך ההתאגדות. אך גם בהתחשב בכך – הרמת המסך צריך שתישמר למקרים המתאימים.

על-כן, לא די בעצם העובדה שהמערער ניהל את החברות ועשה בהן כרצונו ובכך שהחברות הן 'חברות משפחתיות' כדי להצדיק הרמת מסך. אמנם, הפסיקה נוטה לנכונות רבה יותר להרים מסך במקרים של חברה משפחתית (ראו למשל ע"א 4606/90 מוברמן נ' תל מר בע"מ, פ"ד מו(5) 353 (1992)), ואופייה המשפחתי של החברה עשוי להוסיף משקולת על הכף הנוטה לעבר הרמת מסך ההתאגדות, אך אין בנתון זה כשלעצמו כדי להצדיק את הרמת המסך. באופן דומה, משיכת משכורות מדי פעם בפעם אינה עולה כדי הברחת נכסים או כדי ריקון החברה מנכסיה; וחובות הארנונה שלא שולמו אינם מוכיחים מעצמם כי החברה נוהלה במימון דק או שנוסדה למטרות תרמית. גם ניסיונו של המערער "לצאת מהבוץ" על-ידי הקמת חברה חדשה – טענה אותה הזכיר בית המשפט, אך לא קבע ממצא עובדתי לגביה – אינו מוביל בהכרח למסקנה כי יש לחייבו בחובות החברה.

ההחלטה להקים מספר חברות, כשלעצמה, אף היא אינה מספיקה כדי להצדיק הרמת מסך, אלא יש להראות כי אין להקמת החברות רציונל כלכלי לגיטימי או, למשל, כי בעלי המניות רוקנו את החברה מנכסיה במטרה להתחמק מתשלום חובות (ראו לדוגמה ע"א (מחוזי חי') 2555/04 א.שרי פרויקטים שריג בע"מ נ' חנוכה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

מאיר, תק-מח 2005 (1) 5975 (2005); דיני תאגידים, בעמ' 310-308.

מן הכלל אל הפרט -

68. איני מקבלת את טענת התובעת, כי הנתבע פעל לאורך השנים בחוסר תום לב, תוך ניצול מסך ההתאגדות של החברה, על מנת להימנע מלשלם את חובות הארנונה של החברה. הוכח כי הנתבע פנה חדשות לבקרים לעירייה, על מנת להסדיר את חובות החברה בארנונה, תוך שציין כי מצבה הכלכלי של החברה בכי רע. העירייה היא אשר סירבה להצעות הפשרה. הנתבע לא התעלם ולא הפגין אדישות לחובותיה של החברה, ובוודאי שלא ניצל את מסך ההתאגדות של החברה על מנת להימנע מתשלום חובותיה. כך עולה גם מעדותו של הנתבע המקובלת עליי (עמ' 35 ש' 28-36):

"אני עשיתי כל מאמץ לשלם את הארנונה של עיריית חיפה, אני יכול להגיד שאני לא חושב שמישהו היה חייב כסף והלך לעיריית חיפה לסגור את הארנונה שלו, אם זה בפגישות או בהתכתבויות, ואם זה בכספים שנתתי שם בעירייה, והיום התברר לי שהם עבדו עליי בקטע של הארנונה ולמה? כאשר אני רציתי לסגור את העניין ושיעבירו על שמי הם לא נתנו לי. הייתי במערבולת של העסק שלי ושאשתי הייתה חולה.."

ועוד -

"הייתי בעירייה והם לא רצו. הייתי 50 פעם בעירייה וכל פעם רציתי להגיע לפשרה והם לא נתנו לי את האפשרות להגיע לפשרה." (עמ' 36 ש' 14-13).

69. עוד, כפי שקבעתי לעיל, הנתבע עדכן את העירייה בדבר זהות המחזיקה בנכסים (החברה) כבר בשנת 2007 ולכל המאוחר בתחילת שנת 2008. עוד קבעתי כי ממכתבי הנתבע לעירייה עולה כי לא הבין בזמן אמת כי התשלומים אשר ביצע לאורך השנים, לא כללו את חובותיה של החברה לארנונה. רק לאחר שעודכנה החברה כמחזיקה בנכסים בשנת 2011 נודע לנתבע על החיובים הרטרואקטיביים הגבוהים בהם חויבה החברה (ראו דיון לעיל, וכן מכתביו של התובע לעירייה כנספח ג' לתצהיר ת/1; ונספח 22 נ/3). בשנת 2012 נמכרה החברה. משכך, אני דוחה את טענות

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

התובעת כי הנתבע עשה שימוש באישיות המשפטית הנפרדת של החברה, כדי להימלט מזיהויה של החברה כחייבת (ראו על דרך ההשוואה ע"א 324/82 עיריית בני ברק ואח' נגד דוטברד, פ"ד מה(4), 102). התנהלותו של הנתבע אינה עולה כדי רשלנות או מצג מטעה בענייני החברה, באופן שיש בו להצדיק את הטלת האחריות עליו באופן אישי.

70. עוד, אני דוחה את טענות התובעת, כי הנתבעת פעלה תוך עירוב נכסיה בנכסי הנתבע, בהתייחס לאי גביית דמי שכירות מהחברה, באופן שיש בו כדי להונות את הרשות. אכן, הודה הנתבע כי לא גבה דמי שכירות מהחברה במהלך שנות פעילותה, בגין השימוש בנכס הראשון אשר היה בבעלותו (עמ' 37, ש' 22-26). אולם לא מצאתי כי מדובר בעירוב נכסים, כטענת התובעת. מסקנה סבירה לא פחות, ואולי אף יותר, הנה כי הנתבע ויתר על תשלום תמורה אשר יכול לשלשל לכיסו, אולם נמנע מלעשות כן על מנת לסייע לחברה להצליח מבחינה כלכלית (כפי שנמנע מחלוקת דיבידנדים במהלך השנים). יש לציין כי גם כאן, מצאתי כי התנהלותו של הנתבע נועדה לסייע לחברה לשקם את הפעילות העסקית שלה, ולהביאה להשאת רווחים, תוך דאגה להסדרת חובותיה של החברה.

הנתבע לא דאג לאינטרסים האישיים שלו, אלא נוכחתי כי הנתבע הוציא מכיסו בניסיונו לשפר את מצבה הכלכלי של החברה. באשר לכך העיד הנתבע כי פעל ככל יכולתו לכיסוי חובות החברה, ואף העיד כי לא פעל להסדיר את תיקי הוצאה לפועל אשר נפתחו כנגד החברה, וזאת משום שלא נותר לו כסף לשלם:

"ת. נגמר לי הכול, איך אני יכול? את כל מה שהיה לי נתתי, לא נשאר לי תכניות פנסיה, מכונית, הכול לטובת העסק, לא השארתי לעצמי שום דבר".

71. אכן, המדובר ב"חברה משפחתית", במובן זה שמדובר בחברה קטנה, אשר הפיקוח עליה מצומצם. בנסיבות של חברה משפחתית תתאפשר הרמת מסך ביתר קלות, אולם אין בכך להוות טעם מספיק להרמת מסך ההתאגדות של החברה (ראו ע"א 4606/90 מוברמן נגד תל מר בע"מ, פ"ד מו(5) 353 (1992)).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

72. לא הוכח כי הנתבע פעל במימון דק, או כי בצע פעולות שתכליתן הונאת נושים, ומקובלת עלי טענתו של הנתבע כי סגירתה של החברה נבעה מכישלון עסקי גרידא. אכן, הנתבע לא שעה לאזהרותיו של רו"ח בדבר חובותיה של החברה (ע' 41 ש' 15), אולם מקובלת עלי טענתו כי המשיך להפעיל את החברה תוך אמונה כי מצבה הכלכלי יתייצב, ובתקווה להשאת רווחים. אין בהפעלת שיקול דעת מוטעה של הנתבע כמנהל חברה, עילה להרמת מסך, במיוחד נוכח מאמציו עם סגירת החברה להחזיר את חובות החברה לספקים, גם על חשבונו האישי.

משאלו הדברים, אין גם מקום לחייב את הנתבע בחבות מנהלים (טענה אשר הועלתה לראשונה על ידי התובעת בסיכומיה, וממילא דינה דחיה).

73. עוד דוחה אני את טענות התובעת כי הנתבע ביצע העדפת נושים אסורה, עת בחר לשלם את חובות החברה לנושיה ולא לשלם את חובות החברה לארנונה. הכלל בדבר העדפת נושים מצוי בסעיף 355(א) לפקודת החברות [נוסח חדש] תשמ"ג-1983, (להלן: "פקודת החברות"), המחיל על חברה בפירוק את הוראות סעיף 98 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980 (להלן: "פקודת פשיטת הרגל"). למותר לציין כי בעניינינו, החברה אינה מצויה בהליכי פירוק, ולא ניתן לגביה צו פירוק.

למעלה מן הנדרש, ועל אף שאין מקום לקבוע כי הנתבע ביצע העדפת מרמה, ממילא אין בטענותיה של התובעת בעניין זה כדי לסייע לה כאן, כפי שאביא להלן:

74. סעיף 355(א) לפקודת החברות קובע:

"כל העברה, משכנתה, מסירת טובין, תשלום, הוצאה לפועל וכל פעולה אחרת בנכסים, שאילו נעשו בידי אדם או נגדו היו רואים אותם בפשיטת רגל שלו כהעדפת מרמה, הרי כשנעשו בידי חברה או נגדה יראו אותם, בפירוקה, כהעדפת מרמה של נושיה, ולא יהיה להם תוקף; לעניין סעיף זה, תבוא תחילת הפירוק במקום הגשת בקשת פשיטת הרגל."

סעיף 98(א) לפקודת פשיטת הרגל קובע:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

"מי שאינו יכול לפרוע מכספו את חובותיו כשמגיע זמן פירעונם, וכדי לתת עדיפות לנושה פלוני או למי שערב לחובו או מתוך אילוץ או שידול שלא כדין מצד אותו נושה או מטעמו הוא מעביר נכס או משעבדו, או משלם כסף, או נוטל על עצמו התחייבות, או נוקט הליך משפטי או נכנע לו, לטובת הנושה או נאמנו, ועל סמך בקשת פשיטת רגל שהוגשה תוך שלושה חדשים מיום שעשה כן הוכרז פושט רגל, יראו את מעשהו כמעשה מרמה ויהיה בטל כלפי הנאמן."

75. מנוסח הסעיף עולה כי הסעד הניתן למי שהוכיח העדפת נושים אסורה (העדפת מרמה) הינו ביטול מעשה המרמה (סעד אותו התובעת ממילא אינה מבקשת).

זאת ועוד, על מנת שתוכח העדפת נושים אסורה, על המבקש לבטלה, להוכיח כי העסקה בוצעה בכוונה להעדיף נושה מסוים על פני נושים אחרים. כלומר, יש להוכיח כוונה סובייקטיבית במובחן ממצב אובייקטיבי. רמת ההוכחה הינה גבוהה, וזו צריכה להיות "המטרה הדומיננטית של החייב בביצוע ההעברה" (כב' השופטת פרוקצ'יה בע"א 5709/99 לויין נגד שילד, פ"ד נה(4) 925, בעמ' 940; כב' שופטת שטרסברג – כהן בע"א 3911/01 כספי נגד נס, רו"ח פ"ד נו(6) 752 (להלן: "עניין כספי")). הפסיקה פרשה את סמיכות הזמנים שבין מועד העברת הנכס לנושה ובין פירוקה של החברה, ככזו היכולה להעיד על כוונה סובייקטיבית להעדפת נושים. (ראו פירוט בסעיף 9 לפסק דינה של השופטת שטרסברג-כהן בעניין כספי).

76. בעניינינו, מעבר לאי התקיימותו של הכלל בדבר העדפת נושים אסורה, ממילא התובעת לא הרימה את הנטל להוכיח כי לנתבע הייתה כוונה סובייקטיבית להעדפת נושים; או כי אותה העדפת נושים הייתה המטרה בעסקת המכר. אכן, העיד הנתבע בהקשר זה, כי חשש יותר מהספקים להם היה חייב כסף, אולם אין בכך די כדי להרים את הנטל הנדרש לכוונתו. נחה דעתי כי הכספים אשר שולמו לספקים להם חב הנתבע כספים, שולמו על ידי הקונה על מנת לכסות את חובותיו של הנתבע, ולא לצורך הברחת נכסי הנתבע; או בשל קרבה והעדפתו של הנתבע באשר לאותם הספקים על פני העירייה.

משאלו הם פני הדברים, אין מקום להרמת מסך ההתאגדות ויחוס חובה של החברה לנתבע. ובהקשר זה התביעה נדחית.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיווק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

חובו של הנתבע

77. אין חולק כי הנתבע היה רשום כמחזיק בנכס הראשון (אשר בבעלותו) מיום 1.7.2012-1.1.2014, ולגבי מועדים אלו נתבע חוב בסך של 10,348 ₪. במהלך בירור התביעה התברר כי הנתבע נשא בתשלום חוב זה או חלקו. כך עולה מדף החיוב לחובת הנתבע, נספח 2 לתצהירו של התובע, שם מצוין כי היתרה לתשלום לנתבע בגין תקופה זו, עומדת על 6,832.92 ₪.

כך עולה אף מחקירותיו של מר גונן, מטעם התובעת:

"ש. נשאלת ביחס לנספח 2 לתצהיר הנתבעים, מציג לך אותו שוב, נשאלת שם לגבי יתרת החוב ואתה השבת שיתרת החוב היא נכון ליולי היא בשיעור מסוים. מה הייתה יתרת החוב נכון לסוף אותה שנה?

ת. 6,832 ₪.

ש. ואותו חוב בדיוק אותו חשבון בדיוק על כמה נתבע במסגרת התביעה שהוגשה על ידי העיריה?

ת. על שם בדוסה?

ש. כן.

ת. 10,348 ₪.

ש. ומדוע קיים פער בין מה שתבעה העיריה לבין מה שרשום בדף החשבון שאני הפניתי אותך אליו?

ת. התביעה הוגשה ב 1/16 והסכום של 10,348 היה נכון ל זמן הגשת התביעה.

ש. ומה המסקנה המתבקשת.

ת. שהחוב שולם על שם בדוסי משה". (ע' 29 ש' 12-25)

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) ב.מ. בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

78. לא הובהר דיו במהלך בירור התביעה לפניי, האם חובו של הנתבע שולם במלואו, או שמא נותרה יתרה לתשלום בגין זה. אולם משקבעתי כי פנקסי העירייה נכונים, ולא הוכח כי נפל דופי באופן הרישום, ככל שיעלה מפנקסי העירייה כי לנתבע יתרת חוב – יישא הנתבע בתשלומו.

סופו של דבר

79. דין טענות העירייה להרמת מסך ההתאגדות ויחוס חובות החברה לנתבע – להידחות.

ככל שחובו של הנתבע בגין ארנונה לתאריכים 1.7.2012 - 1.1.2014 לא שולם במלואו, יישא הנתבע בתשלומו בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין.

התובעת תישא בשכר טרחת עורך דין והוצאות משפטו של הנתבע, בסך של 20,000 ₪ אשר ישולמו בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין.

המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, כ"ה כסלו תשע"ט, 03 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.

סיגלית מצא, שופטת

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 54767-01-16 עיריית חיפה נ' צור מיגון ושיוק כלים סניטריים (2005) בע"מ
ואח'

תיק חיצוני:

